वार्षिक कार्यक्रम तथा प्रगति पुस्तिका

आ.व.२०७६/७७

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना
परियोजना कार्यान्वन इकाई,
कास्की

दुई शब्द

निर्वाहमुखि कृषि प्रणालीलाई व्यवसायिक एवं औद्योगिक कृषि प्रणालीमा रुपान्तरण गरि उत्पादनमूलक क्षेत्रमा प्रशस्त रोजगारी सृजना गर्ने र दिगो कृषि विकासको माध्यमबाट मुलुकको समग्र आर्थिक विकास र गरिवी न्यूनीकरणको राष्ट्रिय लक्ष्य हासिल गर्न कृषि क्षेत्रले प्रशस्त संभावना बोकेको छ । खाद्यान्न तथा खाद्य पदार्थको मूल्यमा देखिने उतारचढाव, कृषि उत्पादन सामाग्रीहरुको प्रर्याप्त आपूर्ति नहुनु, पूर्वाधार विकासको कमी, युवावर्गको विदेशीनेक्रम बढ्दै जानु, कृषि क्षेत्रमा देखिएको श्रम शक्तिको अभाव र प्राकृतिक प्रकोप तथा जलवायु परिवर्तनका कारण सिर्जित समस्याहरुले कृषि क्षेत्रमा आशातित सफलता हासिल गर्न नसकिएको परिवेशमा कृषि उपजहरुको विशिष्टकृत क्षेत्रहरुको निर्माण एवं निर्यात योग्य कृषि वस्तुहरुको मूल्य अभिवृद्धि गर्दै प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता अभिवृद्धि मार्फत सम्मानजनक नाफामुखी व्यवसायका रुपमा विकास एवं रोजगारीको अवसरहरु सृजना गर्ने उद्देश्यका साथ आ.व. २०७३/०७४ देखि कास्की जिल्लाको पोखरा-लेखनाथ महानगरपालिका क्षेत्रलाई कार्य क्षेत्र बनाई तरकारी बालीको वृहत व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक केन्द्र (सुपरजोन) विकास कार्यक्रम संचालनमा रहेको छ ।

परियोजनाले निर्दिष्ट गरेका यान्त्रीकरण, कृषि वस्तुको निर्यात प्रवर्द्धन र आयात प्रतिस्थापनको माध्यमबाट दिगो, आत्मनिर्भर, प्रतिस्पर्धी एवं व्यवसायिक कृषिको विकासको जगका रुपमा यस परियोजनाबाट पोखरा महानगरपालिकाका सबै वडाहरुमा तरकारीको उत्पादनमा बृद्धि कार्यक्रम, साना सिचाई कार्यक्रम, भकारो सुधार, कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर संचालन, पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टर तथा प्रशोधन केन्द्र स्थापन संचालन, कृषि विद्यालयलाई सहयोग, तरकारी बालीको नविनतम प्रबिधि प्रदर्शन कार्यक्रम, स्थलगत तालिम, उद्यमशिलता तालिम, स्थलगत प्रयोगशाला सेवा लगायतका विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गर्दै आइरहेको छ जसले गर्दा यस क्षेत्रका कृषकहरु निकै नै लाभान्वीत भइरहेका छन। आगामी दिनहरुमा पनि तरकारी बालीमा नविनतम प्रविधि, यान्त्रिकरण, चक्लावन्दी कार्यक्रम, साना सिंचाई सहयोग कार्यक्रम, प्राविधिक शिक्षालय संगको व्यावसायिक कृषि उत्पादन कार्यक्रम, बिउ स्रोत केन्द्र स्थापना, नर्सरी श्रोत केन्द्र स्थापना, पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टर र प्रशोधन उद्योग स्थापनाका कार्यक्रमहरु प्रभावकारी रुपमा संचालन गरिनेछ ।

यो पुस्तिका प्रकाशनले तरकारी बाली उत्पादनको क्षेत्रमा संलग्न सरोकारवाला, नीति निर्माता, अनुसन्धानकर्ता, विद्यार्थी, कृषक तथा कृषि क्षेत्रमा संलग्न सवैलाई उपयोगी हुने आशा एवं विश्वास लिएको छु। परियोजना कार्यान्वयनमा आवश्यक सहयोग एवं सहजीकरण गर्नु हुने परियोजना व्यवस्थापन इकाई, पोखरा महानगरपालिका, सुपरजोन संचालन समन्वय समिति, परियोजनामा आवद्ध कृषि उद्यमी, कृषक समुह, कृषि सहकारीहरुका पदाधिकारीहरुलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

अन्त्यमा विविध क्षेत्रको तथ्यांक उपलब्ध गराउन सहयोग गर्ने कार्यालय,संघ संस्थाहरु प्रति आभार व्यक्त गर्दछु। यस पुस्तिका प्रकाशनमा विशेष सहयोग पुऱ्याउनु हुने यस इकाईका कृषि अधिकृतद्वय निशा कंडेल र सुस्मा घिमिरेलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

मितिः २०७७ माघ

अजय अधिकारी
वरिष्ठ कृषि अधिकृत

प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना सम्बन्धि जानकारी

१.१ परिचय

स्वदेशी सोच, स्वदेशी लगानी र आन्तरिक सस्थागत जनशक्तिबाट कृषि बिकास रणनीति कार्यान्वयनको सहयोगी परियोजनाको रुपमा कृषि क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धि गर्ने स्पष्ट मार्गचित्रका साथ कृषि उपजको उत्पादनका लागि आवश्यक प्रबिधि तथा उत्पादन सामाग्रीको व्यवस्था, बाली र बस्तु उत्पादनमा यान्त्रिकरण, प्रशोधन तथा बजारीकरणको लागि आवश्यक पुर्बाधारको व्यवस्था जस्ता क्रियाकलाप मार्फत कृषि क्षेत्रको आधुनिकिकरणको परिकल्पना सहित प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना आ.व. २०७३/७४ देखि आ.व. २०८२/८३ सम्म १० बर्ष अवधिको लागि लागू भएको छ ।

कृषिमा आधारित अर्थतन्त्रबाट कृषि जन्य उधोगमा रुपान्तरित आधुनिक, ब्यबसायीक, दिगो एवं आत्मनिर्भर कृषि क्षेत्रको विकास गर्ने सोचका साथ संचालन भएको यस परियोजनाको लक्ष्य समग्र मुल्य श्रृंखलाका अवयवहरुको एकिकृत संयोजन र परिचालन मार्फत खाद्य पोषण सुरक्षा सुनिश्चित गर्दै कृषि औधोगिकीकरण उन्मुख कृषि दिगो आर्थिक अवसरहरु श्रृजना गरी राष्ट्रको समग्र विकासमा टेवा पुर्याउने रहेको छ ।

१.२ परियाजनाका उद्देश्यहरुः

क. प्रमुख कृषि उपजहरुको बिशिष्टकृत क्षेत्रहरु निर्माण गर्ने,

ख. निर्यात योग्य कृषि बस्तुहरुको मुल्य अभिबृद्धि गर्दै प्रतिस्पर्धातमक क्षमता अभिवृद्धी गर्ने,

ग. कृषिलाई सम्मानजनक नाफामुखी ब्यबसायका रुपमा बिकास गर्दै रोजगारीका अबसरहरु श्रृजना गर्ने र

घ. बहुसरोकारवाला निकायहरु बिचको कार्यमूलक समन्वय मार्फत प्रभाकारी सेवा प्रवाहको सुनिश्चितता गर्ने रहेको छ।

परियाजना संचालनका लागि भुमिको बैज्ञानिक उपयोग, आधुनिक कृषि प्रबिधिहरुको अबलम्बन, कृषिमा यान्त्रिकिकरण, कृषि उपजहरुको प्रशोधन तथा बजारिकरण पुर्बाधारहरुको बिकास, कृषि अनुसन्धान, शिक्षा, प्रसार प्रणालीको सुदृढ समन्वय एबं आधुनिकिकरण, प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन प्रणालीको अबलम्बन, गुणस्तर नियन्त्रण तथा खाध स्वच्छता अभिबृद्धि तथा वातावरण परिबर्तन अनुकुलित कृषि प्रणाली अबलम्बन लगायतका रणनितीहरु अबलम्बन गरिने छ ।

१.३ परियोजनाका संभागहरुः

क) साना ब्यबसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) बिकास कार्यक्रम ।

ख) ब्यबसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (ब्लक) बिकास कार्यक्रम ।

ग) व्यबसायिक कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र (जोन) बिकास कार्यक्रम ।

घ) बृहत कृषि ब्यबसायिक कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक केन्द्र (सुपर जोन) बिकास कार्यक्रम ।

यी संभागहरुमा कृषि सामाग्री आपुर्ति व्यवस्थापन, यान्त्रिकरण सहयोग, भौतिक पुर्बाधार सहयोग, अनुसन्धान -शिक्षा -प्रसार सुद्धढीकरण सहयोग, कषि आधुनिकिकरणका लागि बिज्ञहरुको सेवा सम्झौता, कृषि जन्य उधोगहरु स्थापना, प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान लगायतका कार्यक्रम संचालन गरिने उल्लेख भएको छ ।

१.४ परियोजना मार्फत कृषिको आधुनिकीकरण

पछिल्लो समय नेपालको समग्र कृषि क्षेत्रमा केही आधुनिकीकरणका संकेत र परिदृश्यहरु देखिएका छन् । उन्नत कृषि सामग्रीहरु तथा प्रविधिको प्रयोग, यान्त्रिकरण, बजारमा आधारित कृषि उपज उत्पादन तथा वितरण, कृषि फर्मको नाफा नोक्सानको हिसाब राख्ने प्रचलन आदि लाई कृषि क्षेत्रको समग्र आधुनिकीकरणका प्रारम्भिक संकेतको रुपमा लिन सकिन्छ। कृषि क्षेत्रमा बढ्दो निजी लगानी यसको अर्को संकेत हो। हाल कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरणको प्रक्रियाको थालनी भए पनि समग्र ग्रामिण कृषि अर्थतन्त्रलाई रुपान्तरण गर्ने गरी यो प्रक्रिया तिव्र र वाह्य परिवेश सापेक्ष हुन सकेको छैन।कृषि क्षेत्रको सम्रग आधुनिकीकरणको प्रक्रियालाई तिव्र पार्न र बाह्य परिवेशसँग सामन्जस्यता ल्याउन आधुनिक कृषिका निम्न आयामहरुलाई समावेश गरी आधुनिकीकरणको प्रक्रियाको थालनी गर्न यस प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना शुरु गरिएको छ।

१.५ रणनीति

भूमिको वैज्ञानिक उपयोग

भूमिको वैज्ञानिक उपयोगका लागि माटोको उर्वराशक्ति र वालीको उपयुक्तता अनुसार मुख्यत देहाय बमोजिम चक्लावन्दी कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिने ।

(क) सहकारी खेती
(ख) करार खेती
(ग) कबुलियती (लिज) खेती
(घ) स्वेच्छिक रुपमा चक्लावन्दीमा आवद्धता

आधुनिक कृषि प्रविधिको अबलम्बन

आधुनिक कृषि उत्पादन सामाग्री र प्रशोधन प्रविधिहरुमा कृषकहरुको पहुँच वृद्धि गरिनेछ ।

कृषि यान्त्रिकरणः

कृषिमा बढ्दो श्रम शक्तिको अभाव घटाउन र उत्पादन लागत घटाउँदै कार्य दक्षतामा अभिवृद्धि गरी कृषिलाई नाफामुखी व्यवसायको रुपमा स्थापित गर्न कृषि क्षेत्रमा यान्त्रिकरणको अत्यन्तै महत्व रहेको छ । यस परियोजना मार्फत परियोजनाका सबै सम्भागहरुमा वाली अनुसारका आवश्यक मेशिनरीहरुको सेट सहितको कष्टम हायरिङ सेन्टर संचालन गरी यान्त्रिकीकरण प्रबर्द्धन गरिनेछ । उत्पादन केन्द्रहरु स्थापना र सवलीकरण समेतमा सहयोग पुऱ्याइने छ ।

पूर्वाधार विकासः

कृषिको रुपान्तरणका लागि पूर्वाधार विकास तर्फ मूलतः सिंचाई, बजार, प्रशोधन केन्द्र, खाद्य परिक्षण, माटो परिक्षण, प्लाण्ट क्वारेन्टिन प्रयोगशालाको विकासलाई यस परियोजनाले महत्व दिएको छ।

सिंचाई पूर्वाधार विकासः

साना सिंचाई प्रणाली निर्माण र संचालनका लागि कृषि सहकारीहरु, उपभोक्ता समूहहरु मार्फत निर्माण गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । पकेट, ब्लक, जोन र सुपरजोनमा सिंचाईको व्यवस्थापन र संचालन गर्न निजी तथा सहकारी क्षेत्रलाई प्रोत्साहित गरी व्यवसायिक सिंचाई प्रणाली विकासमा समेत सिंचाई नीतिको परिधी भित्र रही जोड दिईनेछ । पकेट, ब्लक, जोन र सुपरजोनमा आधुनिक सिंचाई प्रणालीहरु ड्रिप सिंचाई, स्प्रिङ्कलर सिंचाई आदिको स्थापना मर्मत सम्भार तथा संचालनको लागि प्रोत्साहन गरिनेछ।

पोष्ट हार्भेष्ट केन्द्रः

सार्वजनिक निजी साझेदारीमा पोष्ट हार्भेष्ट सेवा केन्द्रहरु स्थापनाका लागि पूँजीगत अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ। यस्ता सेवा केन्द्रहरुमा संकलन केन्द्र, उपजहरुको प्राथमिक प्रशोधन, प्याकेजिङ्ग एवं भण्डारण सेवा लगायतका सेवाहरु एकीकृत रुपमा उपलब्ध हुनेछ।

कृषि बजार सेवा पूर्वाधारहरुः

कृषि पकेट, ब्लक, जोन र सुपरजोनहरुमा सम्भाव्यताको आधारमा कृषि उपज संकलन केन्द्रहरु, हाट बजारहरु, ठूला कृषि बजारहरु र एग्री मार्टको निर्माण गर्न पूँजीगत अनुदान दिईनेछ। कृषि उपजहरुको सहज बजारीकरणका लागि कृषि बजार सूचना प्रणालीको उपयोग गरिनेछ । कृषकहरुलाई कृषि वस्तुहरुको माग, आपूर्ति, मूल्य र सम्भाव्य बजारका सम्बन्धमा सूचना प्रदान गर्नका लागि आधुनिक सूचना प्रविधिहरुको प्रयोग गरिनेछ। **Plant/Food quarantine** पूर्वाधारहरुको विकास गरिने छ। साथै देशका विभिन्न नाकाहरुमा रहेका **Plant/Food quarantine** प्रयोगशालाहरुलाई अन्तराष्ट्रिय मापदण्ड अनुरुप विकास एवं सुदृढिकरण गरी कृषि व्यापारलाई प्रवर्द्धन गरिने छ।

सडक पूर्वाधारहरुः

विशिष्टिकृत कृषि उत्पादन क्षेत्रहरु संचालन हुने क्षेत्रमा यातायातको पूर्वाधारहरुको विकास गर्ने गरी सामाजिक प्रोत्साहनको अवधारणा अनुसार सडक पूर्वाधारको विकासमा टेवा पुर्याइने छ।

कृषि सामाग्रीः

वाली उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिका लागि आवश्यक गुणस्तरीय वीउ/वेर्ना, रसायनिक/प्राङ्गारिक मलको सहज उपलब्धता सुनिश्चित गरिनेछ। उत्पादन वृद्धिका लागि स्थान विशेष उपयुक्तउन्नत र हाईब्रिड वीउहरु व्यापक रुपमा प्रयोग गरिनेछ। नीजि र सार्वजनिक निकायहरुको सहकार्यमा गुणस्तरीय वीउ/वेर्ना उत्पादन, वितरण र प्रशोधन गर्न प्रोत्साहन गरिने छ। औचित्यको आधारमा परियोजना संचालन हुने स्थानहरुमा नीजि क्षेत्रलाई कृषि सामाग्री डिपोहरु स्थापना गर्न प्रोत्साहान गरी कृषि सामाग्रीहरुको उपलब्धता सुनिश्चित गरिने छ। त्यसैगरी हरेक गाउँपालिका/नगरपालिकाहरुमा बहुउद्देश्यिय आधुनिक नर्सरीहरु स्थापना गरी आवश्यक वेर्नाहरुको व्यवस्थापन गरिने छ। कृषि सामग्रीहरुको गुणस्तर सुनिश्चितताका लागि प्रयोगशाला मार्फत प्राविधि सेवा उपलब्ध गराउनुका साथै अनुगमन तथा गुणस्तर परिक्षणका कार्यहरु संचालन गरिनेछ।

उत्पादन वृद्धिका लागि हाइब्रिड वीउको उपलब्धता तथा पहुँच बढाउन **National Seed Vision** बमोजिमको सरकारी तथा नीजि क्षेत्रबाट हाईब्रिड बीउको विकास गरिने छ। नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद् मार्फत विकास भएका तथा भविष्यमा विकास हुने जातहरुको **Inbred line** लाई निश्चित कार्यविधि वनाई सो मार्फत नीजि क्षेत्रलाई हस्तान्तरण गरी वीउ उत्पादनमा सहयोग पुर्याउनका साथै कृषकहरुबाट रुचाईएका हाइब्रिड जातहरुलाई समेत दर्ता गराउन आवश्यक सहयोग गरिने छ।

रासायनिक र प्राङ्गारिक मल व्यवस्थापन

परियोजना क्षेत्रमा सहकारीहरु मार्फत रासायनिक मल वितरण गर्ने व्यवस्था अवलम्बन गरिनेछ। निजी एग्रोभेट र अन्य सेवा प्रदायकहरुलाई पकेट, ब्लक, जोन र सुपरजोनमा रासायनिक मलको विक्री वितरणमा सहभागी गराउने व्यवस्था गरिने छ। प्राङ्गारिक मलको हकमा

तोकिएको मापदण्ड अनुसार प्राङ्गारिक मल उत्पादन गर्दै आएका कम्पनी/सहकारीहरुको उत्पादनलाई पकेट, ब्लक, जोन र सुपरजोनमा बढी भन्दा बढी प्रयोग गर्न कृषकहरुलाई प्रोत्साहित गरिने छ। पकेट, ब्लक, जोन र सुपरजोनमा यदि वर्तमानमा संचालित कम्पनीहरु/सहकारीहरुबाट प्राङ्गारिक मल उपलब्ध गराउन नसक्ने अवस्था रहेमा थप कम्पनी/सहकारीहरुबाट प्राङ्गारिक मलको गुणस्तर सुनिश्चित गर्न नेपाल सरकारले तोकेको गुणस्तर मापदण्ड अनुसार विक्री वितरण गर्न उत्पादन, प्रशोधन र प्याकेजिङ्गमा अनुदान सहयोग गर्न सकिने छ।

उत्पादन प्रविधिः

उत्पादनका **Package of Practices** विकास र प्रसारका लागि प्रत्येक विशिष्टिकृत उत्पादन क्षेत्रमा कम्तिमा १ हेक्टर सम्मका क्षेत्रफलमा उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा सिकाई केन्द्र (**Demonstration and Learning Center)** को रुपमा विकास गरिनेछ। कृषि उत्पादनका विभिन्न प्रविधिहरुको प्रभावकारी प्रसार तरिकाहरु जस्तै सहभागितात्मक प्रदर्शनको अबलम्वन तथा प्रविधि प्रसारका लागि सूचना प्रविधिको समेत व्यापक उपयोग गरिनेछ। यस्ता प्रविधिहरुको प्रसार र कृषकहरुले ग्रहण गर्नका लागि सहभागितात्मक व्यवसायिक उत्पादन प्रविधि प्रदर्शन र स्थलगत व्यवहारिक तालिमहरुको माध्यम अवलम्बन गरिनेछ।

कृषि अनुसन्धानः

कृषि अनुसन्धान केन्द्रहरु/फार्म केन्द्रहरु सुदृढीकरण र सवलीकरण गरिने छ। यस्ता अनुसन्धान केन्द्रहरुलाई विशिष्टिकृत क्षेत्रहरुको भूगोल र वाली उपयुक्त **Basic and Adaptive Research** मा केन्द्रित गर्नका लागि आवश्यक सुधारका लागि सहयोग उपलब्ध गराईने छ भने विद्यमान फार्म/केन्द्रहरुले उक्त विशिष्टकृत क्षेत्र लगायत कमाण्ड क्षेत्रहरुमा सेवा विस्तारका लागि आवश्यक वीउ/वेर्ना, विरुवाको मूल श्रोत केन्द्रका रुपमा विकास गर्दै पूर्ण क्षमतामा संचालनका लागि उत्पादनका आधारमा प्रोत्साहन अनुदान वृद्धि हुने गरी सहयोग उपलब्ध गराईने छ। माटो परिक्षण गरी उर्वराशक्ति र सो माटोमा खेती गर्न उपयुक्त वालीको विवरण सहितको माटो परिक्षण कार्ड उपलब्ध गराउनका लागि घुम्ति माटो परिक्षण प्रयोगशालाहरु प्रयोगमा ल्याईने छ। यस परियोजनाको उद्देश्य हासिल गर्ने प्रयोजनका लागि कार्यविधि बनाई कृषि विश्वविद्यालय तथा कलेजहरुलाई **Academic** प्रयोजनका लागि अनुसन्धान तथा प्रसार अनुदान उपलब्ध गराईने छ। त्यसैगरी विशिष्टिकृत उत्पादन क्षेत्रहरु जोन र सुपरजोनहरुमा अनुसन्धान शिक्षा र प्रसार इकाईको स्थापना गरी संचालन गरिने छ भने कृषि कलेज र विश्वविद्यालयहरुबाट उत्पादित जनशक्तिलाई इन्टर्नको रुपमा तथा प्रविधि प्रसारमा सोही उत्पादन क्षेत्रमा परिचालन गरिनेछ।

प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान प्रणालीको अबलम्बनः

तोकिएको वालीको निश्चित क्षेत्रफल वा तोकिको परिमाण वा सोभन्दा बढी उत्पादन गर्ने कृषि उद्यमी, कृषि समूह/सहकारीहरुलाई प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान प्रदान गरिने छ। यस किसिमको प्रोत्साहन अनुदान बहु बर्षिय वालीको हकमा क्षेत्रफल विस्तारमा उपलब्ध गराईने छ ।

गुणस्तर नियन्त्रण तथा खाद्य स्वच्छता स्थापनाः

घुम्ती प्रयोगशालाहरुको प्रयोग, अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त ल्याबहरुको स्थापना, केन्द्रियस्तरमा/मुख्य बजार केन्द्रहरुमा विषादी द्रुत परिक्षण प्रयोगशाला स्थापना जस्ता खाद्य स्वच्छताका मापदण्डहरु औचित्यका आधारमा लागू गर्ने गरी कार्य गर्ने र सोही बमोजिम स्वच्छता एवम् गुणस्तर प्रमाणिकरणको व्यवस्था मिलाई नेपालका कृषि तथा खाद्य वस्तुहरुको उत्पादनलाई अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा प्रवेश गराउने क्रियाकलापहरु संचालन गरिने छन्।

२. परियोजना कार्यान्वयनमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको भूमिका

कृषि तथा पशुपन्छी विकासको कार्यमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्य जिम्मेवारी अनुसार यस परियोजना अन्तर्गत सन्चालन हुने पकेट, ब्लक, जोन र सुपरजोनलाई स्व-सन्चालन (Self-Sustaining) उन्मुख हुने गरी तीन तहकै सरकारबाट उपलब्धीमा आधारित सहजीकरण (Smart Output Based Facilitation) गर्न र यस किसिमको सहजीकरणलाई क्रमशः सम्बन्धित सहकारी, कानून बमोजिम दर्ता भएका कम्पनी

र त्यसका उद्यमी वा व्यवसायीहरुबाट नै सन्चालन हुने गरी क्रमिक रुपमा हस्तान्तरण गर्दै लैजानको लागि सुपरजोन र जोन विकास कार्यक्रम स्थानीय तह एवं प्रदेश सरकारसँगको समन्वयमा परियोजना कार्यान्वयन इकाईबाट संचालन गरिनेछ। त्यसैगरी ब्लक विकासका कार्यक्रम परियोजना कार्यान्वयन इकाई र स्थानीय तहसँगको समन्वयमा प्रदेश सरकार मातहतको कृषि तथा पशु सेवा क्षेत्र हेर्ने कार्यालयबाट संचालन गरिनेछ भने पकेट विकासका कार्यक्रम परियोजना कार्यान्वयन इकाई र प्रदेश मन्त्रालय मातहतको कृषि तथा पशु सेवा क्षेत्र हेर्ने कार्यालयको समन्वयमा सम्बन्धित स्थानीय तहको कृषि शाखाको अगुवाईमा संचालन गर्ने गरी आगामी आ.व. २०७७।७८ को बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत भएको छ । पकेट, ब्लक, जोन र सुपरजोनको कार्यक्रम संचालन गर्न जिम्मेवारी तल तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

२.१ संघीय निकायको भूमिका

निकाय	भूमिका
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय	– परियोजना कार्यान्वयन निकायहरुलाई समग्र मार्गनिर्देशन गर्ने। – परियोजना संचालन एवं व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने । – परियोजना कार्यान्वयनमा मुख्य सरोकार राख्ने निकायहरु बिचमा समन्वय कायम गर्न सहयोग गर्ने। – कार्यान्वयनका लागि बजेट र जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने – परियोजना कार्यान्वयनका लागि आवश्यक नीतिका तथा निर्देशि ,नियमावली ,नियम ,रणनीति , परिम ,कार्यविधिहरुको तर्जुमाार्जन र स्वीकृत गर्ने। – परियोजना निर्देशक नियुक्त गर्ने। – परियोजना व्यवस्थापन इकाई र अन्तर्गतका निकाय सम्पादन ,गरिने क्रियाकलापहरु एवं अपेक्षित प्रतिफलहरुको अनुगमनमुल्याङ्कन र प्रभाव अध्ययन गर्ने। ,
परियोजना निर्देशक समिति	– राष्टिय कृषि विकास रणनीति कार्यान्वयन समितिले यस परियोजनामा परियोजना निर्देशक समितिको रुपमा कार्य गर्ने छ । – माननीय कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रीको अध्यक्षतामा परियोजना निर्देशक समिति रहनेछ । – परियोजनालाई नीतिगत रुपमा मार्ग निर्देशन गर्ने। – परियोजनासँग सम्बन्धित सम्पुर्ण सरोकारवाला निकायहरु र क्षेत्रहरु बीच कार्यमूलक समन्वय र सौहार्दता स्थापना गराउने। – परियोजनाको नीतिगत अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने। – परियोजनाको बजेट तथा कार्यक्रमको ढाँचा अनुमोदन गर्ने। – परियोजनाको लागि आवश्यक निर्देशिका स्वीकृत गर्ने।
परियोजना कार्यान्वयन समिति	– कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयका सचिवको अध्यक्षतामा परियोजना कार्यान्वयन समिति रहनेछ। – परियोजना कार्यान्वयनका लागि आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्था मिलाउने। – परियोजनाको लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमहरु स्वीकृतीका लागि निर्देशक समितिमा सिफारिश गर्ने। – परियोजना संचालन सम्वन्धमा आवश्यक कार्यविधिहरु स्वीकृत गर्ने एवं निर्देशिकाहरु स्वीकृतिका लागि निर्देशक समिति समक्ष पेश गर्ने। – परियोजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन र अनुगमनका लागि निर्देशक समितिवाट निर्देशन भए अनुसार व्यवस्था मिलाउने। – अन्तर निकाय समन्वयको लागि निर्देशक समितिवाट निर्देशन भए अनुसार व्यवस्था गर्ने। – परियोजना संचालनमा आइपरेका समस्याहरु समाधानका लागि निर्देशक समितिमा पेश गर्ने।
परियोजना व्यवस्थापन इकाई	– परियोजनाका लागि आवश्यक नीति नियम र कार्यक्रम तथा ,क्रियाकलापहरुको तर्जुमा गरी परियोजना कार्यान्वयन समितिमा पेश गर्ने।

निकाय	भूमिका
	– परियोजनाको समग्र कार्यान्वयनको व्यवस्थापन गर्ने। – परियोजनाको सबै तहका कर्मचारीहरुको प्रशासनिक व्यवस्थापन गर्ने । – परियोजना निर्देशक समिति र परियोजना कार्यान्वयन समितको सचिवालयको रुपमा कार्य गर्ने। – परियोजना कार्यान्वयन इकाईहरुलाई पृष्ठपोषणमार्गनिर्देशन गर्ने। , – परियोजना कार्यान्वयनका लागि आवश्यक निर्देशिका तथा कार्यविधिहरुको तर्जुमा तथा परिमार्जनको व्यवस्था मिलाउने। – परियोजनाका अपेक्षित प्रतिफलहरुको अनुगमन, मुल्याङ्कन र प्रभाव अध्ययन गर्ने। – परियोजनाको सफल कार्यन्वयनका लागि कार्यमूलक समन्वयको व्यवस्था मिलाउने। – परियोजनाको समग्र प्रतिवेदन तयार गरी मासिक, चौमासिक, अर्धबार्षिक र बार्षिक रुपमा कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयमा प्रतिवेदन गर्ने।
परियोजना कार्यान्वयन इकाई	– जोन सुपरजोन विकासका लागि तय भएका नीति तथा/कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयन गर्ने। – परियोजना कार्यान्वयनका लागि कृषि सहकारीसमुह र कृषि उद्यमीहरुको अभिमुखिकरण तथा , क्षमता विकास गर्ने। – सम्बन्धित बालीको अनुसन्धान तथा विकास केन्द्रका रुपमा कार्य गर्ने तथा वाली विशेषको पकेट, ब्लक, जोन र सुपरजोनसँगको अनुसन्धान प्रसार सेवा र कृषि शिक्षाको सम्बन्ध (Linkages) र पहुँच (Access) स्थापना गर्ने। – बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयनसँग सम्बन्धित निकायहरुबीच कार्यमूलक समन्वयको व्यवस्था मिलाउने। – जिल्ला स्थित कृषि तथा पशु सेवा क्षेत्र हेर्ने कार्यालयसँगको समन्वयमा बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमामा गर्ने । – जोनसुपरजोनमा भएका विद्यमान प्रविधि र पुर्वाधारहरुको अभिलेख तयार गर्ने। / – जोन कानुन बमोजिम दर्ता भएका कृषि उद्यमी) कृषि ,सुपरजोन अन्तर्गतका कृषक समुह/वा कृषि सहकारीहरुको विवरण अध्यावधिक गर्ने । – परियोजनको लक्ष्य र उद्देश्य हासिलमा सहयोगी कार्यक्रम संचालन गर्ने। – जोनसुपरजोन अन्तर्गत समूहिक खेती/, सहकारी खेती, करार खेती र चक्लावन्दी खेती प्रवर्द्धन गर्ने नीतिलाई कार्यान्वयन गर्ने । – जोनसुपरजोन अन्तर्गत कृषि पूर्वाधारहरुको विकास गर्ने। / – परियोजनाका सरोकारवालाहरु (स्थानीय तह, प्रदेश मातहतका निकाय, अनुसन्धान र कृषि फार्म केन्द्र)सँग समन्वय र सहकार्य गर्ने। – परियोजनाको प्रगति नियमितरुपमा परियोजना व्यवस्थापन इकाईमा पठाउने ।
सुपर जोन प्राविधिक इकाई	– सुपरजोन विकासका लागि तय भएका नीति तथा कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयन गर्ने। – परियोजना कार्यान्वयनका लागि कृषि सहकारीसमुह र कृषि उद्यमीहरुको अभिमुखिकरण तथा , क्षमता विकास गर्ने। – जोन संचालनको लागी उपभोक्ताहरुको सहयोगमा आन्तरिक व्यवस्थापन विधि (Code of Conduct) तयार गरी लागु गर्ने। – सम्बन्धित वालीको कृषि विकास केन्द्रका रुपमा कार्य गर्ने तथा वाली विशेषको पकेट, ब्लक, जोन र सुपरजोनसँगको अनुसन्धान प्रसार सेवा र कृषि शिक्षाको सम्बन्ध (Linkages) र पहुँच (Access) स्थापना गर्ने । – कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयनसँग सम्बन्धित निकायहरुबीच कार्यमूलक समन्वयको व्यवस्था मिलाउने।

निकाय	भूमिका
जोन प्राविधिक इकाई	– जोन विकासका लागि तय भएका नीति तथा कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयन गर्ने। – परियोजना कार्यान्वयनका लागि कृषि सहकारीसमुह र कृषि उद्यमीहरुको अभिमुखिकरण तथा , क्षमता विकास गर्ने। – जोन संचालनको लागी उपभोक्ताहरुको सहयोगमा आन्तरिक व्यवस्थापन विधि (Code of Conduct) तयार गरी लागु गर्ने। – सम्बन्धित वालीको कृषि विकास केन्द्रका रुपमा कार्य गर्ने वाली विशेषको पकेट, ब्लक, जोन र सुपरजोनसँगको अनुसन्धान प्रसार सेवा र कृषि शिक्षाको सम्बन्ध (Linkages) र पहुँच (Access) स्थापना गर्ने । – कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयनसँग सम्बन्धित निकायहरुबीच कार्यमूलक समन्वयको व्यवस्था मिलाउने।

२.२ प्रादेशिक निकायको भूमिका

निकाय	भूमिका
भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	– परियोजनाको ब्लक सम्भाग अन्तर्गतका क्रियाकलापहरुको कार्यान्वयन जिल्ला स्थित कृषि तथा पशु सेवा क्षेत्र हेर्ने कार्यालय मार्फत गराउने । – भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय र मातहतका सम्बन्धित कार्यालयहरुमा ब्लक कार्यान्वयन इकाइको स्थापना गराउने । – ब्लक अन्तर्गत समूहिक खेती, सहकारी खेती, करार खेती र चक्कलावन्दी खेती प्रवर्द्धन गर्ने नीति कार्यान्वयन गर्ने । – परियोजना व्यवस्थापन इकाई र स्थानीय तहसँग समन्वय र सहयोगमा ब्लकको बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने । – सघनरुपमा दुई आर्थिक बर्षसम्म ब्लक अन्तर्गतका क्रियाकलापहरु संचालन गरी तत् तत् स्थानीय तहमा हस्तान्तरण गर्ने। – हस्तान्तरित ब्लकहरुमा निश्चित अवधिमा फलोअपका क्रियाकलापहरु संचालन गर्ने। – संघबाट हस्तान्तरण हुने जोन इकाईलाई आन्तरिकीकरण गर्ने र जोन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई संचालन गर्ने । – परियोजनाका विषयगत अपेक्षित प्रतिफलहरुको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने। – ब्लक अन्तर्गत संचालित कार्यक्रमको समग्र प्रतिवेदन तयार गरी मासिक, चौमासिक र बार्षिकरुपमा परियोजना व्यवस्थापन इकाईमा प्रतिवेदन गर्ने।
प्रदेश परियोजना कार्यान्वयन समन्वय तथा अनुगमन समिति	– परियोजना सन्चालनमा सहजीकरण गर्ने। – परियोजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन र अनुगमनका लागि निर्देशक समितिको निर्णय कार्यान्वयन गर्न व्यवस्था मिलाउने। – नयाँ ब्लक, जोन र सुपरजोन छनौटको लागि सिफारिस गर्ने – अन्तर निकाय समन्वय गर्ने। – परियोजना संचालमा आइपरेका समस्याहरु समाधानका लागि पहल गर्ने।
प्रदेश अन्तर्गतका जिल्ला/ डिभिजन कार्यालयहरु कृषि) पशुपन्छी तथा मत्स्य ,विकास उद्योग र ,वन ,सिचाई ,विकास	– परियोजनाको सहयोगी निकायको रुपमा कार्य गर्ने। – परियोजनालाई प्राविधक पृष्ठपोषण ,कार्यमूलक समन्वयको प्रत्याभुत गराउने। – परियोजनाका विषयगत अपेक्षित प्रतिफलहरुको अनुगमन मुल्याङ्कन गर्ने। – परियोजना कार्यान्वयनमा देखिएका विषयगत समस्याहरु समाधानमा पहलकदमी लिने र समाधान हुन नसकेका समस्याहरु सम्बन्धित विभाग मार्फत परियोजना व्यवस्थापन इकाईमा प्रतिबेदन गर्ने।

निकाय	भूमिका
,फार्म केन्द्र तालिम केन्द्र(	– परियोजना कार्यान्वयन समन्वय र अनुगमन मुल्याङ्कनका लागि अधिकृतको व्यवस्था ,गरी आवश्यक सहयोगी जनशक्तीको व्यवस्थापन गर्ने । – परियोजनाको विषयगत प्रगति तयार गरी परियोजना व्यवस्थापन इकाई र सम्बन्धित निकायमा पठाउने ।
ब्लक इकाई	– ब्लक इकाई सम्बन्धित जिल्लाको कृषि तथा पशु सेवा क्षेत्र हेर्ने कार्यालयमा रहने छ। – प्रत्येक जिल्लामा तोकिएको अधिकृत ब्लक इकाईको फोकल अधिकृत रहनेछन्। – परियोजना कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मुल्याङ्कनको समग्र जिम्मेवारी जिल्ला स्थित कृषि तथा पशु सेवा क्षेत्र हेर्ने कार्यालय प्रमुखमा रहनेछ भने सरोकारवाला निकायका जिल्लास्थित कार्यालयहरुले सहजीकरण र समन्वयकारी कार्य गर्नेछन्। – तोकिएका वाली/वस्तु विशेषका ब्लकलाई स्व-सन्चालन() Self-Sustaining) उन्मुख हुने गरी प्रदेश सरकारको जिल्ला स्थित कृषि तथा पशु सेवा क्षेत्र हेर्ने कार्यालयबाट २ आर्थिक बर्षसम्म सघन रुपमा सामूहिक खेती/सहकारी खेती, करार खेती र चक्कलावन्दी खेती प्रवर्द्धन गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । – दुई आर्थिक वर्षसम्म संचालन भएको ब्लक विकास कार्यक्रमको परिपक्कता, जोन विकास कार्यक्रममा स्तरोन्नती वा हाल संचालित जोनमा समाहित हुन सक्ने आधार लगायतका विषयहरु समावेश गरी प्रदेश सरकारको अपनत्व ग्रहण गरी निरन्तरता वा स्थानीय तह वा समुदायस्तरमा हस्तान्तरणको लागि प्रतिवेदन गर्ने। – संचालित ब्लकको प्रोफाइल तयार गर्ने।

२.३ स्थानीय तहको भूमिका

निकाय	भूमिका
जिल्ला परियोजना कार्यान्वयन समन्वय तथा अनुगमन समिति	- परियोजना सन्चालनमा सहजीकरण गर्ने। - परियोजनाका विभिन्न सम्भागहरुमा तोकिएका कार्यक्रमहरुमा समन्वय तथा अनुगमन गर्ने । - अन्तर निकाय समन्वय गर्ने। - ब्लक क्षेत्र निर्धारण र जोन क्षेत्र विस्तारको लागि सिफारिस गर्ने - परियोजना संचालमा आइपरेका समस्याहरु समाधानका लागि पहल गर्ने।
स्थानीय तह	- तोकिएको पकेट विकास कार्यक्रम संचालन गर्ने। – परियोजनाका विभिन्न सम्भागहरुमा तोकिएका कार्यक्रमहरुमा समन्वय, सहयोग र सहकार्य गर्ने। – परियोजना अन्तर्गत संचालन हुने पकेट/ब्लक/जोन/सुपरजोनको बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाको लागि सुझाव दिने। – कृषक समुह/सहकारीहरुलाइ अनुगमन तथा सहजीकरण गर्ने । - परियोजनाका विषयगत अपेक्षित प्रतिफलहरुको अनुगमन गर्ने। - परियोजना कार्यान्वयनमा देखिएका समस्याहरु समाधानमा सहजीकरण गर्ने ।
पकेट इकाई	– स्थानीय तहको कृषि तथा पशु सेवा शाखको प्राविधिक कर्मचारीलाइ पकेट इकाईको सम्पर्क व्यक्तिको रुपमा परिचालन गर्ने। – जनशक्ती व्यवस्थापन र पकेट अन्तर्गतका क्रियाकलापहरु कार्यान्वयन, अनुगमन तथा

	मुल्याङ्कनको समग्र जिम्मेवारी बहन गर्ने। – तोकिएका वाली/बस्तु विशेषका पकेटलाइ स्व-संचालन (Self-Sustaining) उन्मुख हुने गरी दुई आर्थिक बर्षसम्म सघन रुपमा सामूहिक खेतीसहकारी खेती/, करार खेती र चक्कलावन्दी खेती कार्यक्रम संचालन गर्ने। – पकेट क्षेत्रको विकास एवं निरन्तरताको लागि अनुशरण फलोअप कार्यक्रममार्फत सम्बन्धित वालिको ब्लकसंग सम्पर्क स्थापित गर्ने – परियोजनाको विषयगत प्रगति तयार गरी परियोजना कार्यान्वयन इकाई र जिल्लास्थित कृषि/पशु सेवा क्षेत्र हेर्ने कार्यालयमा प्रेषित गर्ने। – संचालित पकेटको प्रोफाइल तयार गर्ने।

३. बृहत व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक केन्द्र (सुपर-जोन) विकास कार्यक्रम

पृष्ठभूमि

कृषि उपज उत्पादन, प्रविधि विस्तार ,कृषि पूर्वाधार विकास एवं व्यवसायीकरण प्रवर्द्धन, प्रशोधन र कृषिमा औद्योगिकीकरणका क्रियाकलापहरु सञ्चालन हुने बाली वस्तु विशेषका लागि न्यूनतम १००० हेक्टर क्षेत्रफलमा सञ्चालन भएको व्यवसायिक कृषि क्षेत्रलाई बृहत व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक केन्द्र(सुपर जोन) भनिनेछ। परियोजना सञ्चालनको प्रथम वर्षमा ७ वटा सुपरजोन स्थापना भएका थिए भने परियोजना अन्त्यसम्ममा सुपरजोनहरुको संख्या २१ पुऱ्याइने परियोजना दस्तावेजमा उल्लेख रहेको।

उद्देश्य

बृहत व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक केन्द्र) सुपर-जोन (विकास कार्यक्रमको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेको छः-

(क) सुपरजोनमा समावेश गरिएका बाली/वस्तुको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने,

(ख) सुपरजोन क्षेत्रमा कृषि यान्त्रिकीकरण, कृषि पूर्वाधार विकास एवं व्यवसायीकरण प्रवर्द्धन तथा प्रशोधन उद्योगहरुको स्थापना मार्फत कृषि औद्योगीकरणको आधारशिला तयार गर्ने,

(ग) प्रयोगशाला सेवा तथा कृषि अनुसन्धान र अध्ययन संस्थानको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने

(घ) सुपरजोन तथा आसपासका क्षेत्रहरुमा रोजगारी सृजना गर्ने।

सुपरजोन निर्माण

जोन विकास कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालित एउटै जिल्ला भित्रका जोनको विस्तार भएर वा नजिकका ब्लक र जोनहरु क्लष्टरमा एकिकृत भई बाली वस्तु विशेषको लागि तोकिएको क्षेत्रफलःसंख्या को न्यूनतम मापदण्ड पुरा गरेमा त्यस्तो क्षेत्रलाई बृहत व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक केन्द्र) सुपरजोन(को रुपमा स्तरोन्नती गर्न सकिनेछ। साथै प्रदेश र स्थानीय तहबाट सञ्चालन गरिएका बाली वस्तु विशेषका उत्पादन क्षेत्रहरुलाई समेत आवश्यकता र औचित्यको आधारमा सुपरजोनमा समावेश गर्न सकिनेछ। राष्ट्रिय प्राथमिकताको आधारमा प्रादेशिक एवं बाली वस्तुगत सन्तुलन कायम हुने गरी परियोजनाले तोकेको लक्ष्य अनुसारका सुपरजोनहरु विकास गरिनेछ।

सुपरजोनका लागि क्षेत्रफलको न्यूनतम मापदण्ड

(क) सुपरजोन क्षेत्र छनौट र सुपरजोन विकास कार्यक्रम सञ्चालनको लागि तालिका-६ मा उल्लेख भए बमोजिम न्यूनतम क्षेत्रफलको आधार पुरा गर्नु पर्नेछ।

तालिकाः सुपरजोन कार्यक्रम सञ्चालनका आधारहरु

बाली/वस्तु	इकाई	आधार	कैफियत
बाली	हेक्टर	१०००	
माछा (जलाशय क्षेत्र)	हेक्टर	१०००	

(ख) तोकिए बमोजिमको न्यूनतम क्षेत्रफल वा संख्या नपुगेको हाल सञ्चालनमा रहेका सुपरजोनको हकमा क्षेत्रफल विस्तार कार्यक्रम अनिवार्य रुपमा सञ्चालन गर्नु पर्नेछ।

सुपरजोनको संख्या र कार्यक्रम सञ्चालन अवधि

बाली वस्तुको प्राथमिकतालाई आधार लिई प्रत्येक प्रदेशमा परियोजना अवधिसम्ममा बढीमा ५ वटा सुपरजोनहरु छनौट गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ र यी सुपरजोनहरुमा परियोजना अवधिसम्म कार्यक्रम सञ्चालन हुनेछन्। सुपरजोन इकाईको फलोअप र निरन्तरता संघीय सरकारको कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयबाट तोकिएको निकायबाट हुनेछ।

सुपरजोनको अन्य संभागहरुसँगको सम्बन्ध

पकेट, ब्लक र जोनमा हुने उत्पादनले सोही बालीश्वस्तुको सुपरजोनमा रहने कृषि बजार र प्रशोधन उद्योगको लागि कृषि उपज र कच्चा पदार्थ उपलब्ध गराउने छन्। त्यस्तै सुपरजोनमा रहेका स्रोत केन्द्रहरुबाट जोन ,ब्लक र पकेटका लागि बीउ नश्ल लगायत अन्य प्रविधिहरु उपलब्ध हुने छन्।

सुपरजोन क्षेत्र विस्तार

न क्षेत्र विस्तारको लागि परियोजना कार्यान्वयन इकाईमा अनुरोध सुपरजोन सञ्चालन समन्वय समितिले सम्भाव्यताको आधारमा जो गर्न सक्नेछ । यसरी अनुरोध प्राप्त भएमा प्राविधिक कार्यदलको प्रतिवेदन एवं परियोजना कार्यान्वयन इकाईको सिफारिसमा परियोजना व्यवस्थापन इकाईले आसपासका जोडिएका क्षेत्रहरु समावेश गरी सुपरजोन क्षेत्र विस्तार गर्न सक्नेछ ।

सुपरजोन सञ्चालन हुने क्षेत्र र समावेश हुने बाली

१-अनुसूचीमा उल्लेखित बाली वस्तुहरु मध्येबाट प्राविधिक संभाव्यताको आधारमा मुलुकको जुनसुकै भौगोलिक क्षेत्रमा सुपरजोन कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ।

सञ्चालन गर्ने निकाय

सुपरजोन विकास कार्यक्रम सञ्चालनका लागि तोकिएको जिल्लामा रहेको परियोजना कार्यान्वयन इकाईको मुख्य जिम्मेवारी रहनेछ र प्रदेश सरकारको जिल्ला स्थित कृषि/पशु सेवा क्षेत्र हेर्ने कार्यालय र स्थानीय तहको कृषि/पशु सेवा शाखाले समन्वय र सहजीकरण गर्नेछन्।

जनशक्ति व्यवस्थापन

बृहत व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक केन्द्र (सुपरजोन)कार्यक्रमको इकाई सम्बन्धित जिल्लाको परियोजना कार्यान्वयन इकाईमा रहनेछ। सुपरजोन विकास कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि परियोजना व्यवस्थापन इकाईको सिफारिसमा कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयले नेपाल कृषि सेवा अन्तर्गत राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीका अधिकृत-१ जना सहित प्राविधिक अधिकृत (T_6)– १ जना, प्राविधिक सहायक (T4)-१ जना, प्रा.स./ना.प्रा.स.-२ जना स्थायी कर्मचारी काजमा खटाइनेछ । यसरी खटाउँदा बाली वस्तु विशेष सम्बन्धित समूहका एक जना अनिवार्य हुनु पर्नेछ। कृषि तथा

पशुपन्छी विकास मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायहरुको विद्यमान मौजुदा दरबन्दीबाट कृषि अधिकृत र प्रा.स./ना.प्रा.स. स्तरका कर्मचारीहरु उपलब्ध हुन नसकेमा परियोजना कार्यान्वयन इकाईको कार्यक्रममा बजेट व्यवस्था गरी उक्त कर्मचारीहरु समेत सेवा करारमा नियुक्ती गर्न सकिनेछ। यद्यपि परियोजनाको दरबन्दी वार्षिक स्वीकृत अस्थायी दरबन्दी अनुरुप हुनेछ।

कार्यक्रमको लक्षित वर्ग

सुपरजोनविकास कार्यक्रममा देहाय बमोजिमका लक्षित वर्ग सहभागी हुन सक्ने छन्ः

(क) स्थानीय लेखा नम्बर (PAN) लिएको व्यवसायिक कृषक

(ख) स्थानीय तह वा अन्य सरकारी निकायमा नियमानुसार दर्ता भएका कृषक समूह

(ग) कृषि कार्य गर्ने उद्देश्य सहित सहकारी ऐन बमोजिम दर्ता भएका सहकारीहरु

(घ) नियमानुसार दर्ता भएका जल उपभोक्ता समितिहरु

(ङ) कानुन बमोजिम दर्ता भएका कृषि फर्म वा कम्पनीहरु

४.४.१२ सुपरजोन छनौट

सुपरजोन निर्धारणका आधारहरु

१-सञ्चालनकव लागि अनुसूची सुपरजोन विकास कार्यक्रम बमोजिमका बालीरवस्तुमा देहायका आधारमा सुपरजोन क्षेत्र निर्धारण गर्नु पर्नेछ।

(क) कृषिमा आधारित उद्योग व्यवसायको लागि कच्चा पदार्थमा प्रयोग हुने बाली

(ख) स्थानीय स्तरमा रोजगारी सृजना गर्न सक्ने बालीरवस्तु

(ग) आयात प्रतिस्थापना र निर्यात प्रवर्द्धनमा सहयोग पुऱ्याउने बालीरवस्तु

(घ) सिंचाइ, सडक लगायतका आवश्यक पूर्वाधार भएको

(ङ) तोकिएको क्षेत्रफलमा सामुहिक खेती तथा चक्लावन्दी भएकोरहुनसक्ने वा एउटै कोरिडोरमा रहेको

(च) विगतमा सम्बन्धित बालीरवस्तुको जोन सञ्चालन भएको

(छ) हालको क्षेत्रफल, उत्पादन, उत्पादकत्व र समावेश हुने घरधुरी तथा खेती योग्य जग्गा

(ज) प्रस्तावित जोन क्षेत्र भित्र स्रोत केन्द्रको अवस्था, प्रमुख प्रशोधन, औद्योगिकीकरण तथा बजारीकरणका अवसरहरु

(झ) प्रस्तावित जोन क्षेत्र भित्र सामुहिक खेती तथा चक्लाबन्दी को हालको अवस्था एवं विस्तारको संभावना

सुपरजोन छनौट प्रक्रियाः सुपरजोन छनौट गरी स्वीकृत गर्ने प्रक्रिया देहाय अनुसार हुनेछ।

(क) **सुपरजोन विकास कार्यक्रम मागः** सम्बन्धित बाली वस्तुको जोन कार्यक्रम सञ्चालन भईरहेका क्षेत्रका इच्छुक लक्षित समुदाय/वर्गले परियोजना कार्यान्वयन म्यानुअल अनुसूची-१४ बमोजिमको ढाँचामा विवरण भरी स्थानीय तहको सिफारिस समेत संलग्न गरी अनुसूची १५ बमोजिमको ढाँचामा परियोजना कार्यान्वयन इकाईमा आवेदन पेश गर्नु पर्नेछ।

(ख) प्राविधिक कार्यदल गठनः सुपरजोन विकास कार्यक्रम सञ्चालनको लागि प्राप्त आवेदन उपर अध्ययन गरी प्रतिवेदन पेश गर्न परियोजना कार्यान्वयन इकाईले देहाय बमोजिमको प्राविधिक कार्यदल गठन गर्नु पर्नेछ।

कृषि/पशु सेवा अधिकृत, परियोजना कार्यान्वयन इकाई — संयोजक

प्रमुख वा प्रतिनिधि, प्रदेश सरकार अन्तर्गतको जिल्ला स्थित कृषि/पशुसेवा क्षेत्र हेर्ने कार्यालय — सदस्य

सम्बन्धित बाली/वस्तुको विषय विज्ञ — सदस्य

(ग) अध्ययन एवं प्राविधिक प्रतिवेदनः प्राविधिक कार्यदलले सुपरजोन विकास कार्यक्रम सञ्चालनको लागि प्राविधिक रुपमा सम्भाव्य रहे नरहेको यकिन गरी अनुसूची-१६ बमोजिमको मूल्याङ्कनको मापदण्डहरुको आधारमा मुल्याङ्कन गरी परियोजना कार्यान्वयन इकाईमा प्रतिवेदन पेश गर्नेछ।

(घ) प्रदेश परियोजना कार्यान्वयन समन्वय तथा अनुगमन समितिबाट अनुमोदन एवं सिफारिसः मुल्याङ्कनको आधारमा मापदण्ड पुगेका उपयुक्त प्रस्तावहरुलाई परियोजना कार्यान्वयन इकाईले प्राथमिकताक्रम सहित प्रदेश परियोजना कार्यान्वयन समन्वय तथा अनुगमन समितिमा पेश गर्नेछ। यस समितिले प्रदेश अन्तर्गत संभावना भएका राष्ट्रिय प्राथमिकताका बालीहरुको जिल्लागत र भौगोलिक क्षेत्रगत सन्तुलन कायम हुने गरी अनुमोदन गर्नेछ र परियोजना कार्यान्वयन समितिमा पेश गर्न परियोजना व्यवस्थापन इकाईलाई सिफारिस गर्नेछ।

(ङ) सुपरजोन विकास कार्यक्रम सञ्चालनको लागि प्रदेश परियोजना कार्यान्वयन समन्वय तथा अनुगमन समितिबाट सिफारिस भइ आएका प्रस्तावहरु उपर परियोजना कार्यान्वयन समितिले छलफल गरी परियोजना निर्देशक समितिमा सिफारिस गर्नेछ।

(च) परियोजना निर्देशक समितिले परियोजना व्यवस्थापन इकाईको प्रस्तावमा परियोजना कार्यान्वयन समितिबाट सिफारिस भएका नयाँ सुपरजोन विकास कार्यक्रम तथा कार्यक्षेत्र माथि छलफल गरी निर्णय गर्नेछ।

सुपरजोन विकास कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रिया

(क) परियोजना कार्यान्वयन इकाईले सुपरजोन कार्यक्षेत्रभित्र रहेका ईच्छुक लक्षित समुदाय/वर्गलाई सुपरजोन विकास कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालन हुने विभिन्न कार्यक्रमहरुमा सहभागिताका लागि सूचिकृत गर्नेछ। परियोजना कार्यान्वयन इकाईले सुपरजोन अन्तर्गत सञ्चालन हुने सम्पुर्ण कार्यक्रमहरुको अनुसूची-९ अनुसारको ढाँचामा सार्वजनिक सूचना आह्वान गरी लक्षित समुदाय/वर्गबाट आवेदन माग गर्नेछ।

(ख) सुपरजोन कार्यक्रममा सहभागी हुन इच्छुक लक्षित समुदाय/वर्गले तोकेको बाली/वस्तुमा आधारित रही अनुसूची-१० बमोजिमको ढाँचामा निवेदन पेश गर्नु पर्नेछ।

(ग) सुपरजोन अन्तर्गत कार्यक्रम सञ्चालनका लागि परियोजना कार्यान्वयन इकाईमा प्राप्त हुन आएका आवेदनहरुको मूल्याङ्कनको लागि देहाय बमोजिमको प्राविधिक समिति रहनेछ।

प्रमुख, परियोजना कार्यान्वयन इकाई — अध्यक्ष

प्रमुख वा प्रतिनिधि, प्रदेशको जिल्ला स्थित कृषि/ पशु सेवा क्षेत्र हेर्ने कार्यालय — सदस्य

कृषि अधिकृत, परियोजना कार्यान्वयन इकाई — सदस्य सचिव

(घ) प्राविधिक समितिले सुपरजोन सञ्चालन हुने सम्बन्धित स्थानीय तहको कृषि/पशु सेवा शाखा प्रमुख वा प्रतिनिधि सहित अन्य २ जना पदाधिकारीहरुलाई बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(ङ) तोकिएको सुपरजोन क्षेत्र भित्रबाट सुपरजोन कार्यक्रममा सहभागिताका लागि प्राप्त आवेदनहरुको अनुसूची-११ को आधारमा आवश्यकता अनुसार विस्तृतीकरण गरी प्राविधिक समितिले मूल्याङ्कन गर्नेछ।

(च) प्राविधिक समितिले आवश्यकता अनुसार स्थलगत प्रमाणिकरणको लागि कर्मचारी परिचालन गर्न सक्नेछ।

(छ) प्राविधिक समितिले कार्यक्रमको दोहोरोपन नपर्ने गरी प्राप्त आवेदनहरुको मूल्याङ्कन गरी प्राथमिकताक्रम तोकी स्वीकृतिका लागि परियोजना कार्यान्वयन इकाई प्रमुख समक्ष पेश गर्नेछ।

(ज) परियोजना कार्यान्वयन इकाई प्रमुखले सुपरजोन अन्तर्गत सञ्चालन हुने परियोजना कार्यान्वयन म्यानुअलको अनुसूची-१८ बमोजिमका क्रियाकलापहरु सञ्चालनको लागि कार्यालयमा सिफारिस गरिएका लक्षित समुदाय/वर्गको आवेदन स्वीकृत वा अस्वीकृत गर्न सक्नेछ।

(झ) परियोजना कार्यान्वयन इकाईले सुपरजोन विकास कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालन हुने क्रियाकलापको लागि लागत अनुमान, प्राविधिक स्पेशिफिकेशन र कार्यान्वयन कार्य योजना नियमानुसार स्वीकृत गर्नु पर्नेछ।

सुपरजोन सञ्चालन समन्वय समिति गठन एवं जिम्मेवारी

(क) परियोजना कार्यान्वयन इकाईले सुपरजोन विकास कार्यक्रम सञ्चालनमा सहजीकरण र लाभग्राहीको अनुगमन गर्न लाभग्राहीको प्रतिनिधित्व रहने गरी परियोजना कार्यान्वयन इकाईमा सुपरजोन स्थापनाका लागि सूचीकृत भएका निश्चित क्षेत्र भित्रका संस्थाहरुको प्रतिनिधित्व हुने गरी ९ सदस्यीय सुपरजोन सञ्चालन समन्वय समिति गठन गर्नु पर्नेछ। यसरी गठन हुने समितिमा कम्तीमा ३ जना महिलाको सहभागिता हुनु पर्नेछ। सदस्य मध्ये एक जना समितिको संयोजक हुनेछ र समिति एवं सदस्यको पदावधि २ वर्षको हुनेछ।

(ख) सुपरजोन सञ्चालन समन्वय समितिको भूमिका देहाय बमोजिम हुनेछः-

(अ) सुपरजोन क्षेत्रमा भएका विद्यमान प्रविधि र पूर्वाधारहरुको अभिलेख तयार गर्न सहयोग गर्ने र सुपरजोन सञ्चालन अवधिको कार्ययोजना तयार गर्ने।

(आ) सुपरजोन अन्तर्गतका कृषक, कृषक समुह, कृषि सहकारी, उद्यमी, कानून बमोजिम दर्ता भएका कृषि सम्वन्धित कम्पनी वा फर्महरुको विवरण अद्यावधिक गर्न सहयोग गर्ने।

(इ) सुपरजोन अन्तर्गत सञ्चालन हुने प्रविधिहरुको प्रसारमा परियोजना कार्यान्वयन इकाईलाई सहयोग गर्ने, गुणस्तरीय उत्पादन सामग्री आपूर्तीको व्यवस्थापन तथा उत्पादित वस्तुको बजारीकरण र उद्योगसँग जोड्न सहयोग गर्ने।

(ई) सुपरजोन अन्तर्गत समूहिक खेती, सहकारी खेती, चक्लावन्दी खेती प्रवर्द्धन गर्ने।

(उ) परियोजना अन्तर्गत स्थापना गरिएका पूर्वाधारहरुको विकासप्रयोग र सम्बर्द्धनमा समन्वय र सहयोग , गर्ने।

(ऊ) परियोजनाका सरोकारवालाहरुसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने।

(ऋ) सुपरजोन क्षेत्र भित्र सञ्चालन गरिने वार्षिक कार्यक्रम परियोजना कार्यान्वयन इकाईसँग सहभागितात्मक रुपमा तर्जुमा गर्ने।

(ऌ) नियमित रुपमा सञ्चालित कार्यक्रमहरुको अनुगमन गरी सम्बन्धित परियोजना कार्यान्वयन इकाइमा पृष्ठपोषण गर्ने।

सम्झौता र अनुदान रकम भुक्तानी

(क) स्वीकृत भएका आवेदक लाभग्राहीसँग परियोजना कार्यान्वयन इकाईले सम्झौताका द्विपक्षीय शर्तहरु बारे छलफल गरी परियोजना कार्यान्वयन म्यानुअलको अनुसूची-१२ बमोजिमको ढाँचामा सम्झौता गरी कार्यदिश दिनुपर्नेछ।

(ख) सम्वन्धित लाभग्राहीलाई प्रचलित कानून बमोजिम अनुदान रकम भूक्तानी गरिनेछ।

अनुगमन तथा मूल्याङ्कन र प्रगति प्रतिवेदन

(क) अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

परियोजना कार्यान्वयन इकाईले जोन विकास कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालित क्रियाकलापहरुको एकल वा जोन क्षेत्रका लाभग्राही एवं सरोकारवालाहरुको सहभागितामा संयुक्त अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्नेछ। परियोजना कार्यान्वयन इकाई र जोन सञ्चालन समन्वय समितिले जोन कार्यक्रमको सार्वजनिक सुनुवाईका लागि सजहजीकरण गर्नु पर्नेछ।

(ख) प्रगति प्रतिवेदन

(अ) सम्बन्धित परियोजना कार्यान्वयन इकाईले सम्बन्धित जोन इकाईको सहयोगमा जोन विकास कार्यक्रमको खर्च र उपलब्धि चौमासिक र वार्षिक रुपमा तयार गरी प्रगति प्रतिवेदन सम्बन्धित तालुक निकायमा पेश गर्नु पर्नेछ।

(आ) प्रगति प्रतिवेदन अनुसूची-१३ र राष्ट्रिय योजना आयोगले तोकेको ढाँचामा तयार गरी पेश गर्नु पर्नेछ।

४ परियोजना कार्यान्वयन इकाई, कास्की

कास्की जिल्लाको पोखरा महानगरपालिकालाई कार्यक्षेत्र बनाई प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजनाको ४ वटा सम्भागहरुमध्ये चौथो सम्भागका रुपमा बृहत व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक केन्द्र (सुपेरजोन) विकास कार्यक्रम आ.व. २०७३/७४ देखि संचालन हुँदै आएको छ।कास्कीमा तरकारी सुपरजोन कार्यक्रम संचालन गर्ने निर्णय भएअनुसार यसको कार्यक्षेत्र साविक पोखरा उप-महानगरपालिका र लेखनाथ नगरपालिकाको पोखरा, हेम्जा, लेखनाथ, भरतपोखरी, निर्मलपोखरी रहेकोमा हाल पोखरा महानगरपालिकाको ३३ वटै वडाहरु राखि कार्यक्षेत्र कायम गरिएको छ।

हालसम्ममा यस परियोजनाको ११०६.४ हेक्टर कार्यक्षेत्र रहेको छ जसमा ८८ वटा कृषक समूह, १९ वटा कृषि सहकारी, १९१ वटा कृषि उद्यमी र ४९८ वटा व्यवसायिक कृषक लाभग्राहीको रुपमा रहेका छन्।आ.व. २०७६/७७ मा कास्की तरकारी सुपरजोनको तरकारी उत्पादन २२६३९.८२ मे.टन रहेको छ भने उत्पादकत्व २०.४६७ मे.टन/हेक्टर रहेको छ।

उपलब्ध हुने सहजीकरण/ सेवा सुविधाहरु

जोन क्षेत्रमा संचालन हुने माथि उल्लेखीत क्रियाकलापहरुका लागि नेपाल सरकारले प्रस्तुत तालिका अनुसार उपलब्धीमा आधारित सहजिकरण (Smart Output based facilitation) सेवा उपलब्ध गराउने।

क.स	विवरण	सहजिकरण (facilitation)
१	कृषि उत्पादन सामाग्रीहरु (बीउ, बेर्ना, विरुवा, माछाका भुरा लगायत)	५० प्रतिशत
२	प्राविधिक सहयोग	१०० प्रतिशत
३	प्रयोगशाला सेवाहरु	५० प्रतिशत
४	कृषि औजार तथा उपकरणहरु	५० प्रतिशत
५	साना सिचाई पूर्वाधारहरु	८५ प्रतिशत
६	उत्पादनोपरान्त तथा कृषि व्यवसाय सेवा पूर्वाधारहरु	८५ प्रतिशत

५ आ.व. ०७७/०७८ को स्विकृत अस्थाई दरबन्दी विवरण

क्र.स.	पद	श्रेणी	सेवा	समुह	संख्या	कैफियत
१	वरिष्ठ कृषि अधिकृत	रा.प.द्बी.प्रा.	नेपाल कृषि	समुहकृत नहुने	१	स्थायी कर्मचारीबाट पदपूर्ती हुने
२	कृषि अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	नेपाल कृषि	समुहकृत नहुने	२	
३	ना.सु.	रा.प.अन.प्र.प्र	नेपाल प्रशासन	सामान्य प्रशासन	१	
४	लेखापाल	रा.प.अन.प्र.प्र	नेपाल प्रशासन	लेखा	१	
५	ना.प्रा.स.	रा.प.अन.द्बी.प्रा	नेपाल कृषि	समुहकृत नहुने	२	
६	सहायक कम्प्यूटर अपरेटर	रा.प.अन.द्बी.प्रा	विविध		१	स्थायी/करार सेवाबाट पदपूर्ती हुने
७	का.स	श्रेणी विहिन	नेपाल प्रशासन	सामान्य प्रशासन	२	
८	ह.स.चा	श्रणि विहिन	नेपाल प्रशासन	सामान्य प्रशासन	१	
९	कृषि इन्जिनियर	श्रणि विहिन	नेपाल प्रशासन	सामान्य प्रशासन	१	
जम्मा					११	

६. हाल कार्यलयमा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम	पद	ठेगाना	श्रेणी/तह
१	अजय अधिकारी	व.कृ.अ.	आबुखैरेनी-१,तनहुँ	रा.प.द्वि.(प्रा.)
२	निशा कँडेल	कृ.अ.	ब्यास न.पा. ६, तनहुँ	रा.प.तृ.(प्रा.)
३	सुस्मा घिमिरे	कृ.अ.	बेनी न.पा.२, म्याग्दी	रा.प.तृ.(प्रा.)
४	नरेन्द्र गौतम	ना.सु.	फेदिखोला-२, स्याङ्जा	रा.प.अनं.प्र.(प्र)
५	मिलन बहादुर भुजेल	लेखापाल	पुतलिबजार न.पा.-३, स्याङ्जा	रा.प.अनं.प्र.(प्र)
६	खिम माया पाईजा	स.क.अ.	मालिका गा.पा.-७, म्याग्दी	श्रेणीबिहिन
७	सुजता तिवारी	का.स.	पो.म.न.पा.३१, कास्की	श्रेणीबिहिन
८	शिव प्रसाद पौडेल	का.स.	आँधिखोला गा.पा.३, स्याङ्जा	श्रेणीबिहिन
९	छोइसाङ लामा	ह.स.चा.	दोरम्बा गा.पा.७, रामेछाप	श्रेणीबिहिन

सेवा परामर्श तर्फ

१	मनोज ढकाल	वागवानी विज्ञ	पोखरा महानगरपालिका २८, माझठाना	सेवा परामर्श
२	गोविन्द श्रेष्ठ	सामाजिक विज्ञ	भूमिकास्थान-६, अर्घाखाँची	सेवा परामर्श
३	मेघा सुवेदी	बाली विज्ञ	पोखरा महानगरपालिका ५, मालेपाटन	सेवा परामर्श
४	अर्जुन गौतम	कृषि इन्जिनियर	पोखरामहानगरपालिका १९, पुरुन्चौर	सेवा परामर्श

७. परियोजना कार्यान्वयन इकाई कास्कीमा २०७३ देखि २०७७ सम्म कार्यारत कार्यालय प्रमुखहरुको विवरण

क्र.सं.	कार्यालय प्रमुखहरुको नाम	पद	अवधि	
			देखि	सम्म
१	बसन्त कुमार श्रेष्ठ	व.कृ.अ.	२०७३/०८/२०	२०७४/०५/३०
२	महेन्द्रराज कौडाल	व.कृ.अ.	२०७४/०५/२१	२०७५/०५/३०
३	बसन्त कुमार श्रेष्ठ	व.कृ.अ.	२०७५/०६/०१	२०७७/०५/३१
४	अजय अधिकारी	व.कृ.अ.	२०७७/०६/०१	हालसम्म

८. हाल कायम सुपरजोन संचालक समन्वय समितिको विवरणः

क्रासं।	नाम	पद	सम्पर्क नं	क्लष्टर
१	कृष्ण प्रसाद तिवारी	संयोजक	९८५६०६२७७७	वडा नं २९,३०३१,
२	चित्रादेवी भट्टराई	उपसंयोजक-	९८४६७१०४०६	वडा नं ५२४,१८,७,६,
३	डेविड गुरुङ्ग	सचिव	९८५६०७६६००	वडा नं १६१९.२०.
४	विरेन्द्र भण्डारी	सदस्य	९८५६०८७१४७	वडा नं २६२८,२७,
५	रुद्र पौडेल	सदस्य	९८५६०१७०२२	वडा नं १२५,२,
६	पदम राज पौडेल	सदस्य	९८५६०३४५०७	वडा नं २१३३,३२,
७	अग्निमाया बराल	सदस्य	९८४६५६२४८०	वडा नं १७२३,२२,
८	आशा भण्डारी	सदस्य	९८४६५९०५५८	वडा नं ९१८,१०,
९	टेकनाथ बराल	सदस्य	९८४६२९५३९५	वडा नं ११ १५,१४,१३,१२,

९. परियोजना कार्यान्वयन इकाई कास्कीको आ.व २०७७/०७८ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम

क्रम संख्या	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	बार्षिक लक्ष			प्रथम चौमासिक लक्ष			दोस्रो चौमासिक लक्ष			तेस्रो चौमासिक लक्ष			कैफियत
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५							
अ)	पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु															
११.४.२२.३५४	स्थानीय तहको लागत सहभागितामा वीउ श्रोत कन्द्र स्थापना (अन्य सार्वजनिक निर्माण)	३११५९	संख्या	१	५	३०	१	०.३३	२	१	२.३४	१४	१	२.३४	१४	
४३	**प्रदेश समन्वय इकाई**					३.७			३.७							
११.३.७.८	ल्यापटप खरिद(कार्यालय संचालनसंग सम्बन्धी यन्त्र,उपकरण तथा मशीन औजार)	३११२२	संख्या	१	०.१३	०.८	१	०.१३	०.८	०	०.००	०	०	०	०	
११.३.७.४५३	डबसटप कम्प्यूटर तथा प्रिन्टर सट खरिद (कार्यालयसँग संचालन सँग सम्वन्धि यन्त्र,उपकरण तथा मशिन औजार)(कार्यालय संचालनसंग सम्बन्धी यन्त्र,उपकरण तथा मशीन औजार)	३११२२	सट	१	०.१५	०.९	१	०.१५	०.९	०	०.००	०	०	०	०	
११.६.१३.११२	कार्यालयको लागि फर्निचर तथा फर्निसिङ खरिद (कार्यालयको लागि फर्निचर फिक्चर्स)	३११२३	पटक	१	०.३३	२	१	०.३३	२	०	०.००	०	०	०	०	
क)	**पूँजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा :**				५.६२	३३.७		०.९५	५.७		२.३४	१४		२.३४	१४	
आ)	**चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु**															
१.१.१.४	रा.प. द्वितीय(स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	१	१.०९	६.५३	१	०.४२	२.५१	१	०.३४	२.०१	१	०.३४	२.०१	
१.१.१.५	रा.प. तृतीय(स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	२	१.९०	११.३६	१	०.७३	४.३७	१	०.५८	३.५	१	०.५८	३.४९	
१.१.१.६	रा.प.अनं. प्रथम(स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	४	३.०५	१८.२९	०	१.१७	७.०४	०	०.९४	५.६३	०	०.९४	५.६२	
१.२.२.१	स्थायी कर्मचारीको महंगी भत्ता(महंगी भत्ता)	२११३२	जना	७	०.२८	१.६८	७	०.१०	०.६	७	०.१०	०.६	७	०.०८	०.४८	
१.२.४.३	मूल्याङ्कन समितिको बैठक भत्ता (बैठक भत्ता)	२११३४	पटक	३	०.०८	०.४५	०	०.०५	०.३	१	०.०३	०.१५	०	०	०	
१.२.१०.६	चाड पर्व तथा पालो पहरा भत्ता(पालःपहरा भत्ता)			३	०.०८	०.४८	३	०.०८	०.४८	०	०.००	०	०	०	०	
१.३.१.१	निजामती कर्मचारीहरुको पोशाक खर्च(कर्मचारी पोशाक)	२११३४	पटक/किसिम	७	०.१२	०.७	०	०.००			०.००		७	०.१२	०.७	
१.६.४.१	कर्मचारीको योगदानमा ▫ धारित वीमा कोष खर्च(कर्मचारीको योगदानमा ▫ धारित वीमा कोष खर्च)	२१२१३	जना	७	०.०६	०.३४	७	०.०२	०.१२	०	०.०२	०.१२	०	०.०२	०.१	
२.१.१.८	धाराको महसुल(धाराको महसुल)	२२१११	महिना	१	०.२४	१.४४	४	०.०८	०.४८	४	०.०८	०.४८	४	०.०८	०.४८	
२.१.२.१	बिद्युत महशुल(बिजुली महसुल)	२२१११	पटक	१०००	०.२०	१.२	४	०.०७	०.४	४	०.०७	०.४	४	०.०७	०.४	
२.१.३.१	जारको पिउन▫पानी(पिउन▫पानी)	२२१११	जार	४०	०.०४	०.२४	४	०.०१	०.०८	४	०.०१	०.०८	४	०.०१	०.०८	

२.१.६.१	टलिफोन महसुल(टलिफोन महसुल)	२२११२	महिना	१	०.१२	०.७२	४	०.०४	०.२४	४	०.०४	०.२४	४	०.०४	०.२४	
२.१.६.११	संचार महशुल (टलिफोन/इमल/इन्टरनट/हुलाक/कुरियर)(टलिफोन महसुल)	२२११२	महिना	१	०.२०	१.२	४	०.०७	०.४	४	०.०७	०.४	४	०.०७	०.४	
२.१.७.८	वबसाइट व्यावस्थापन खर्च(ईमल/ इन्टरनट/वबसाइट)	२२११२	पटक	१	०.१०	०.६	१	०.१०	०.६		०.००					
२.२.२.६८	सवारी साधनका लागि मोबिल तथा अन्य लुब्रिकन्टस्(इन्धन कार्यालय प्रयोजन)	२२२१२	लीटर	२१६	०.१८	१.०८	०	०.०६	०.३५	०	०.०६	०.३५	०	०.०६	०.३८	
२.२.२.९८	कार्यक्रम संचालन तथा अनुगमनमा प्रयोग हुन मोटरसाइकलका लागि पट्रोल(इन्धन कार्यालय प्रयोजन)	२२२१२	लीटर	११४०	०.२६	१.५८	४००	०.०७	०.४४	५४०	०.१०	०.५८	५००	०.०९	०.५६	
२.२.२.९९	कार्यक्रम संचालन तथा अनुगमनमा प्रयोग हुन गाडीका लागि डिजल(इन्धन कार्यालय प्रयोजन)	२२२१२	लीटर	३६००	०.६०	३.६	१२००	०.२०	१.२	१२००	०.२०	१.२	१२००	०.२	१.२	
२.२.३.१५	अन्य प्रयोजनको लागि ईन्धन(इन्धन- अन्य प्रयोजन)	२२३१४	पटक/संख्या	३६	०.१२	०.७२	१२	०.०४	०.२४	१२	०.०४	०.२४	१२	०.०४	०.२४	
२.३.१.३	दुई पाङ्ग्रा सवारी साधन मर्मत खर्च(सवारी साधन मर्मत)	२२२१३	वटा	६	०.१५	०.९	६	०.०८	०.५	०	०.०५	०.३	०	०.०२	०.१	
२.३.१.११	चार पांग्रा सवारी साधन मर्मत(सवारी साधन मर्मत)	२२२१३	वटा	१	०.५८	३.५	१	०.३३	२	०	०.१७	१	०	०.०८	०.५	
२.३.२.६८	मशिनरी उपकरण मर्मत (मशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च)	२२२२१	पटक	२०	०.१७	१	२०	०.०५	०.३	०	०.०८	०.४५	०	०.०४	०.२५	
२.४.१.४	कार्यालयको लागि स्टसनरी, टोनर तथा अन्य मालसामान(कार्यालय मसलन्द सामान खर्च)			३	०.४३	२.५५	१	०.१४	०.८५	१	०.१४	०.८५	१	०.१४	०.८५	
२.४.१.१५	कार्यालय मसलन्द सामान खर्च(कार्यालय मसलन्द सामान खर्च)			३	०.६३	३.७५	१	०.२१	१.२५	१	०.२१	१.२५	१	०.२१	१.२५	
२.४.१२.१८	कार्यालयलाई □ वश्यक विभिन्न सामाग्री छपाई (छपाई खर्च)	२२३१५	पटक	३	०.१०	०.६	१	०.०३	०.२	१	०.०३	०.२	१	०.०३	०.२	
२.४.१३.६	कार्यालयको लागि पत्रपत्रीका तथा पुस्तक खरिद (पत्रपत्रिका तथा पुस्तिका)	२२३१५	पटक	३	०.१०	०.६	१	०.०३	०.२	१	०.०३	०.२	१	०.०३	०.२	
२.४.१४.२	पत्रपत्रिका, रडियोमा विज्ञापन तथा सूचना प्रकाशन (विज्ञापन तथा सुचना प्रकाशन)	२२३१५	पटक/संख्या	३	०.१५	०.९	१	०.०५	०.३	१	०.०५	०.३	१	०.०५	०.३	
२.५.२.२३३	knowledge centre संचालनको लागि विज्ञ करार(विज्ञ र सल्लाहकार सवा)			४	२.६७	१६	४	०.००	०	०	१.६७	१०.	०	१	६	
२.५.२.२४०	कृषि इन्जिनियर(विज्ञ र सल्लाहकार सवा)			१	०.८०	४.८	१	०.२७	१.६	१	०.२७	१.६	१	०.२७	१.६	
२.५.३.३५६	Case Study of agriculture intern program(अन्य)			१	०.८२	४.९	०	०.००	०	१	०.८२	४.९	०	०	०	
२,५.७.३	कार्यालय सहयोगी सवा करारमा लिन□(व्यक्ति करार)	२२४१३	संख्या	२	०.७८	४.६८	२	०.२८	१.७	२	०.२८	१.७	३	०.२१	१.२८	
२.५.७.४	सवा करारका कर्मचारीलाई चाडपर्व खर्च(व्यक्ति करार)	२२४१३	संख्या	४	०.१७	१.०४	४	०.१७	१.०४		०.००			०		
२.५.७.५	सवा करारका कर्मचारीलाई पोशाक खर्च (व्यक्ति करार)	२२४१३	संख्या	४	०.०७	०.४	०	०.००	०	०	०.००	०.	४	०.०७	०.४	
२.५.७.१३	कम्पुटर अपरटर करारमा लिन□(व्यक्ति करार)	२२४१३	संख्या	१	०.५८	३.४८	१	०.१९	१.१६	१	०.१९	१.१६	२	०.१९	१.१६	
२.५.७.१५	सवारी चालक करारमा लिन□ (व्यक्ति करार)	२२४१३	संख्या	१	०.४६	२.७६	१	०.१६	०.९६	१	०.१६	०.९६	२	०.१४	०.८४	
२.५.१०.२१	सरसफाई सवा करार (अन्य सवा)	२२४१९	जना	१	०.२४	१.४४	१	०.०८	०.४८	१	०.०८	०.४८	१	०.०८	०.४८	

२.६.४.६१४	प्रत्यक्र वडामा वीमा सहजकर्ता श्रोत व्यक्ती विकास तालीम(उद्यमशीलता ,रोजगारी मुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	पटक	२	०.५०	३	२	०.५०	३	०	०.००	०	०	०	०	
२.७.५.६२८	डिजिटल कृषि तथ्यांक तथा बार्षिक प्रगति अभिलखिकरण(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	१	०.०३	०.२	१	०.०३	०.२	०	०.००	०.	०	०	०	
२.७.५.६२९	स्थानीय FM बाट विभिन्न सम्भागहरुको प्रस्ताव ▯ व्हान सम्बन्धी सूचना प्रशारण(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	१	०.०२	०.१	१	०.०२	०.१	०	०.००	०.	०	०	०	
२.७.५.६४७	प्रशोधन कन्द्र एंव बजारीकरण लगायतका पूर्वाधारको सम्भाव्यता अध्ययन(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	१	०.५०	३	०	०.००	०	१	०.५०	३	०	०	०	
२.७.७.१२८	न्यूनतम समर्थन मूल्य निर्धारणको लागि तथ्याँक संकलन र विश्लषण(अध्ययन /सर्वेक्षण/अनुसन्धान)	२२५२२	पटक	३	०.१३	०.७५	१	०.०४	०.२५	१	०.०४	०.२५	१	०.०४	०.२५	
२.७.१५.६०३	नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि समन्वय बैठक (स्थानीय तह र सरोकारवाल निकाय)(कृषि विकास कार्यक्रम)	२२५२२	पटक	६	०.५०	३	३	०.२५	१.५	२	०.१७	१	१	०.०८	०.५	
२.७.१५.६१९	स्थानीय तहसँगको समन्वयमा नर्सरी श्रोत कन्द्र स्थापना/सुदृढीकरण(कृषि विकास कार्यक्रम)	२२५२२	संख्या	२	१.६७	१०	०	०.००	०	२	१.६७	१०	०	०	०	
२.७.१५.६८७	बाली तथा बस्तुको उत्पादकत्व निर्धारण (क्रप कटिंङ)(कृषि विकास कार्यक्रम)	२२५२२	संख्या	६०	०.०३	०.१८	२०	०.०१	०.०६	२०	०.०१	०.०६	२०	०.०१	०.०६	
२.७.१५.७०२	*क्षेत्र विस्तार हुने स्थानको माटो परिक्षण सेवा(कृषि विकास कार्यक्रम)*	२२५२२	पटक	१	०.१७	१	१	०.१७	१	०	०.००	०	०	०	०	
२.७.१५.७०३	स्थानीय तहमा संचालित कृषि कार्यक्रमहरुको रिपोर्टिङ(कृषि विकास कार्यक्रम)	२२५२२	पटक	३	०.०५	०.३	१	०.०२	०.१	१	०.०२	०.१	१	०.०२	०.१	
२.७.१५.७२४	*तरकारी क्षेत्र विस्तार(कृषि विकास कार्यक्रम)*	२२५२२	हक्टर	४००	२०.०२	१२०	५०	२.५०	१५	२५०	१२.५१	७५	१००	५	३०	
२.८.१.८२	*कार्यक्रम कार्यान्वयन इकाईको तर्फबाट संचालित कार्यक्रम अनुगमन तथा निरिक्षण(अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)*	२२६११	पटक	४८	०.६७	४.०३	१२	०.२०	१.२	२०	०.२५	१.४८	१६	०.२३	१.३५	
२.८.२.१८	*भ्रमण खर्च(आन्तरिक भ्रमण)*			४५	०.६३	३.७८	१५	०.२१	१.२५	१५	०.२१	१.२५	१५	०.२१	१.२८	
२.८.२.३३	*कार्यक्रम बजेट तर्जुमा तथा समिक्षा गोष्ठीमा भाग लिने(आन्तरिक भ्रमण)*			८	०.१३	०.८	०	०.००	०	०	०.१३	०.८	०	०	०	
२.९.१.३	*बीमा सवारी साधन(वीमा सार्वजनिक सम्पति)*			८	०.१३	०.८	८	०.१३	०.८	०	०.००	०.	०	०	०	
२.९.४.४	*सवारी साधन नविकरण शुल्क(नवीकरण)*			८	०.११	०.६४	८	०.११	०.६४	०	०.००	०.	०	०	०	
२.९.६.४	*कार्यालयमा दैनिक चियापान खर्च तथा अन्य भैपरि आउने विविध खर्च(चियापान खर्च)*			१५	०.६३	३.७५	४	०.१७	१	४	०.२९	१.७५	४	०.१७	१	
५.१.११.३४४	*चक्लावन्दीमा पकेट/ब्लक/जोन संचालनको लागि सहकारी र निजी क्षेत्रबाट माँग संकलन, सम्भाव्यता अध्ययन र कार्यान्वयनमा सहयोग(अन्य)*	२६४१३	संख्या	४	६.६७	४०	०	०.००	०	४	३.३४	२०	०	३.३४	२०	
५.१.११.३५९	*प्याकेजिङ, लेबलिंग तथा पोष्ट हार्भेष्ट क्षति न्यूनीकरण कार्यक्रम(अन्य)*	२६४१३	पटक	१	०.८३	५	०	०.००	०	१	०.८३	५	०	०	०	
५.१.११.३६८	*प्राविधिक शिक्षालयको साझेदारीमा व्यवसायिक उत्पादन कार्यक्रम संचालन*	२६४१३	पटक	१	१.६७	१०	१	०.८३	५	०	०.८३	५	०	०	०	

	अनुदान(अन्य)															
८.१.३.४	*कार्यालयको घर भाडा(कार्यालयको घर भाडा)*	२८१४२	महिना	१	१.६०	९.६	४	०.५३	३.२	४	०.५३	३.२	४	०.५३	३.२	
११.३.१०.२२३	*सहकारी संजाल मार्फत कृषि उपजको बजारीकरण सहयोग(कृषि - खेतीको साथै सिंचाई प्रयोजन र पशु चिकित्सा सम्बन्धी उपकरण तथा मेशीन औजार)*	२६४२३	संख्या	१	२.००	१२	०	०.००	०	१	२.००	१२	०	०	०	
११.३.१०.२४७	*जोन/सुपरजोन क्षेत्रमा कृषि यान्त्रीकरण सहयोग(कृषि - खेतीको साथै सिंचाई प्रयोजन र पशु चिकित्सा सम्बन्धी उपकरण तथा मेशीन औजार)*	२६४२३	पटक	१	३.३४	२०	०	०.००	०	१	३.३४	२०	०	०	०	
११.४.१५.७१	*गत बर्ष विस्तार भएका क्षेत्र र नया विस्तार हुने क्षेत्रमा सिंचाइ पुर्वाधार निर्माण(सिंचाइ प्रणालीको निर्माण)*	२६४२३	संख्या	३०	७.५१	४५	०	०.००	०	१०	२.५०	१५	२०	५	३०	
११.४.२२.३२३	*कृषि बजार, भण्डारण पुर्वाधार, प्रथामिक प्रशोधन वा प्रशोधन उधोग स्थापना(अन्य सार्वजनिक निर्माण)*	२६४२३	संख्या	२	४.००	२४	०	०.००	०	२	१.६७	१०	०	२.३४	१४	
११.६.९.१५	*सौर्य उर्जामा आधारित सिंचाई प्रणाली जडान (अन्य)*	२६४२३	संख्या	५	४.१७	२५	०	०.००	०	५	४.१७	२५	०	०	०	
११.६.९.५१	*अस्थायी प्लाष्टिक घर निर्माण (अन्य)*	२६४२३	संख्या	१५०	१५.०१	९०	०	०.००	०	१५०	१५.०१	९०	०	०	०	
४३	***प्रदेश समन्वय इकाई***				**४.०५**	**२४.२८**		१.७५	**१०.५**		१.३२	**७.९४**		०.९७	**५.८४**	
२.६.4.४९	*योजना तर्जुमा गोष्ठी(उद्यमशीलता ,रोजगारी मुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)*	२२५१२	संख्या	१	०.५०	३	०	०.००	०	१	०.५०	३	०	०	०	
२.६.६.१४८	*चौमासिक, अस्टमासिक तथा बार्षिक समिक्षा गोष्ठी (गोष्ठि तथा कार्यशाला)*	२२५१२	पटक	३	१.००	६	१	०.३३	२	१	०.३३	२	१	०.३३	२	
२.६.६.४७७	*कृषि बिमाको पहूँच विस्तार सहजिकरण सम्बन्धमा विमा कम्पनीहरुसँग अन्तरक्रिया (गोष्ठि तथा कार्यशाला)*	२२५१२	पटक	२	०.३३	२	१	०.१७	१	०	०.००	०	१	०.१७	१	
२.६.६.४९९	*परियोजना कार्यान्वयन इकाईलाई पञ्च नीति तथा कार्यक्रमबारे Orientation (गोष्ठि तथा कार्यशाला)*	२२५१२	पटक	१	०.३३	२	१	०.३३	२	०	०.००	०	०	०	०	
२.७.७.१५०	*प्रादेशिक कृषि तथ्याकं व्यवस्थापन (संकलन तथा प्रकाशन)(अध्ययन /सर्वेक्षण/अनुसन्धान)*	२२५१२	पटक	१	०.५०	३	१	०.५०	३	०	०.००	०	०	०	०	
२.७.२५.१९२	*फिल्डस्तरमा संचालक समिति/ कृषकहरु संग प्राविधिक वार्तालाप (अन्य)*	२२५२२	पटक/संख्या	३	०.२५	१.५	१	०.०८	०.५	१	०.०८	०.५	१	०.०८	०.५	
२.७.२५.९०२	*प्रादेशिक कृषि समन्वय समितिको बैठक संचालन (अन्य)*	२२५२२	पटक	३	०.५०	३	१	०.१७	१	१	०.१७	१	१	०.१७	१	
२.८.१.५१	*कार्यक्रम अनुगमन निरीक्षण(अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)*	२२६११	पटक	२५	०.३५	२.१	५	०.१७	१	८	०.१०	०.६	७	०.०८	०.५	
२.८.१.३१०	*सरोकारवाला सँग अनुगमन निरिक्षण(अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)*	२२६११	पटक	२	०.२८	१.६८	०	०.००	०	१	०.१४	०.८४	१	०.१४	०.८४	
	ख) चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा				९४.३८	५६५.७२		१२.८८	७७.१९		५८.२५	३४९.१६		२३.२५	१३९.३७	
	कुल जम्मा खर्च				१००.००	५९९.४२		१३.८३	८२.८९		६०.५९	३६३.१६		२५.५८	१५३.३७	

१०. परियोजना कार्यान्वयन इकाई कास्कीको आ.व २०७६/०७७ को प्रगति कच्चेवारी

१. .ब. : २०७६/०७७

१०. बार्षिक बजेट (रु लाखमा) :
250.८७

११. योजनाको कूल लागत : शुरुको संशोधित

२. बजेट उपशीर्षक नं. : 312००1०६

क. न्तरिक (१) नेपाल सरकार :-

क) न्तरिक : १) नेपाल सरकार :

३. मन्त्रालय : कृषि विकास मन्त्रालय

(२) संस्था :-

२) स्थानिय निकाय/ संस्था :

(३) जना सहभागिता

४. विभाग/संस्था : कृषि बिकास मन्त्रालय

(३).. जन सहभागिता :-

३) जनसहभागिता :

(ख) बैदेशिक (१) ऋण :- (२) अनुदान :-

(ख) बैदेशिक

(१) ऋण :- (२) अनुदान :- (ग) दातृ संस्था :-

५. कार्यक्रम/ योजनाको नाम: प्रधानमन्त्री कृषि धुनिकीकरण परियोजना, परियोजना कार्यान्वयन इकाई सुपरजोन कास्की

१२. गत .ब. सम्मको खर्च रु. (सोझै भुक्तानी र बस्तुगत समेत)

६. स्थान : पोखरा

(क) न्तरिक १) नेपाल सरकार :-

(२) स्थानिय निकाय/ संस्था :-

ख. बैदेशिक १) ऋण :-

२) अनुदान :-

७. योजना शुरु भएको मिति : १६ July २०१६
बि.सं.2073/4/१

८. योजना पुरा हुनेमिति : 16 July 2023 बि.सं. २०८०/०३/३१

९. आयोजना÷कार्यालय प्रमूखको नाम : श्री बसन्त कुमार श्रेष्ठ

क्र.सं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	बार्षिक लक्ष			प्रथम चौमासिक लक्ष			द्वितीय चौमासिक लक्ष		तृतीय चौमासिक लक्ष			तृतीय चौमासिक प्रगति		प्रतिवेदन अवधिसम्म यस आ.व,को प्रगति		सुचकमा आधारित प्रभाव/प्रतिफल/उपलब्धि		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	परिमाण	भारित	परिमाण	भारित
१	२		३	४	५	६	७	८	९	१२	१३	१४	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२२	२३
□) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु																					
१.१.१.४	रा. प. दितीय (प्रा.) (स्थाई कर्मचारी)	२११११	जना	१	२.२८	५.७२	०.००	०.८८	२.२०	०.००	०.७०	१.७६	१.००	०.७०	१.७६	१.००	०.७०	१.००	२.२८	१.००	२.२८
१.१.१.५	रा. प. तृतीय (प्रा.) (स्थाई कर्मचारी)	२११११	जना	१	२.०६	५.१८	०.००	०.७९	१.९९	०.००	०.६३	१.५९	१.००	०.६४	१.६०	१.००	०.६४	१.००	२.०६	१.००	२.०६
१.१.१.६	रा. प. अन. प्रथम (प्र.) स्थाई कर्मचारी)	२११११	जना	४	६.७७	१६.९८	०.००	२.६०	६.५३	०.००	२.०८	५.२२	४.००	२.०८	५.२३	४.००	२.०८	४.००	६.७३	४.००	६.७३
१.२.२.१	स्थायी कर्मचारीको महंगी भत्ता (महंगी भत्ता)	२११३२	जना	६.०	०.५७	१.४४	४.००	०.१९	०.४८	४.००	०.१९	०.४८	४.००	०.१९	०.४८	४.००	०.१७	६.००	०.५२	६.००	०.५२
१.२.८.३	चाड पर्व तथा पालो पहरा भत्ता (शिशु स्याहार भत्ता)	२११३९	महिना	१.०	०.१२	०.३०	१.०	०.१२	०.३०	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१.००	०.१२	१.००	०.१२
१.३.१.१	निजामती कर्मचारीहरुको पोशाक खर्च (कर्मचारी पोशाक)	२११२१	जना	६.०	०.२४	०.६०	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	६.०	०.२४	०.६०	६.०	०.२४	६.००	०.२४	६.००	०.२४
२.१.१.१५	धाराको महशुल (धाराको महशुल)	२२१११	पटक	२००.०	०.१०	०.२४	८००.०	०.०३	०.०८	८००.०	०.०३	०.०८	८००.०	०.०३	०.०८	८००.०	०.०२	२००.००	०.०७	२००.००	०.०७
२.२.१.१	बिद्युत महशुल (बिजुली महशुल)	२२११२	पटक	९५०.०	०.४५	१.१४	२८००.०	०.१५	०.३८	२८००.०	०.१५	०.३८	२८००.०	०.१५	०.३८	२८००.०	०.०२	९५०.००	०.०७	९५०.००	०.०७
२.१.३.१	जारको पिउन□पानी (पिउन□पानी)	२२१११	जार	२५.०	०.०६	०.१५	१००.०	०.०२	०.०५	१००.०	०.०२	०.०५	१००.०	०.०२	०.०५	१००.०	०.०२	२५.००	०.०६	२५.००	०.०६
२.१.६.१	टलिफोन महसुल (टलिफोन महसुल)	२२११२	महिना	३.०	०.५०	१.२६	०.०	०.१७	०.४२	०.०	०.१७	०.४२	०.०	०.१७	०.४२	०.०	०.०८	३.००	०.३३	३.००	०.३३
२.२.२.१	ई-मल/इन्टरनट/वबसाइट महसुल (ईमल/ इन्टरनट/वबसाइट)	२२११२	महिना	१.०	०.१९	०.४८	०.००	०.०६	०.१६	०.००	०.०६	०.१६	०.००	०.०६	०.१६	०.००	०.०५	१.००	०.१६	१.००	०.१६
२.२.२.३३	गाडी, मोटरसाइकलका लागि मोविल, गियर □ यल, ब्रक □ यल, □ दि (इन्धन कार्यालय प्रयोजन)	२२२१२	लिटर	१८०.०	०.३६	०.९०	६०.००	०.१२	०.३०	६०.००	०.१२	०.३०	६०.००	०.१२	०.३०	६०.००	०.०२	१८०.००	०.१८	१८०.००	०.१८

२.२.२.९८	कार्यक्रम संचालन तथा अनुगमनमा प्रयोग हुनेमोटरसाइकलका लागि पट्रोल (इन्धन कार्यालय प्रयोजन)	२२२१२	लिटर	४८०.०	०.२०	०.५०	२४०.००	०.०६	०.१५	२४०.००	०.०६	०.१५	२४०.००	०.०८	०.२०	२४०.००	०.०२	४८०.००	०.३१	४८०.००	०.३१
२.२.२.९९	कार्यक्रम संचालन तथा अनुगमनमा प्रयोग हुनेगाडीका लागि डिजल(इन्धन कार्यालय प्रयोजन)	२२२१२	लिटर	२४००.०	०.८६	२.१६	९००.००	०.३०	०.७५	९००.००	०.३०	०.७५	९००.००	०.२६	०.६६	९००.००	०.१४	२४००.००	०.३९	२४००.००	०.३९
२.२.३.२	ग्याँस (इन्धन-अन्य प्रयोजन)	२२३१४	संख्या	१८.०	०.१३	०.३२	८.००	०.०३	०.०८	८.००	०.०३	०.०८	८.००	०.०६	०.१६	८.००	०.०१	१८.००	०.०४	१८.००	०.०४
२.३.१.३	दुई पांग्रेसवारी साधन मर्मत खर्च (सवारी साधन मर्मत)	२२२१३	वटा	४.०	०.१६	०.४०	१.००	०.०६	०.१४	२.००	०.०६	०.१४	२.००	०.०५	०.१२	२.००	०.०५	४.००	०.०७	४.००	०.०७
२.३.१.११	चार पांग्रेसवारी साधन मर्मत (सवारी साधन मर्मत)	२२२१३	वटा	१.०	१.००	२.५०	१.००	०.२०	०.५०	०.००	०.४०	१.००	०.००	०.४०	१.००	०.००	०.४०	१.००	०.७६	१.००	०.७६
२.३.२.६८	मशिनरी उपकरण मर्मत (मशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा संचालन खर्च)	२२२२१	पटक	१६.०	०.३२	०.८०	५.००	०.१०	०.२५	५.००	०.१०	०.२५	६.००	०.१२	०.३०	६.००	०.०६	१६.००	०.२६	१६.००	०.२६
२.4.१.४	कार्यालयको लागि स्टशनरी, टोनर तथा अन्य मालसामान (कार्यालय मसलन्द सामान खर्च)	२२३११	पटक/संख्या	१५.०	०.३०	०.७५	५.००	०.१०	०.२५	५.००	०.१०	०.२५	५.००	०.१०	०.२५	५.००	०.०९	१५.००	०.२९	१५.००	०.२९
२.4.१.१५	कार्यालय मसलन्द सामान खर्च (कार्यालय मसलन्द सामान खर्च)	२२३११	पटक	६.०	०.७२	१.८०	२.००	०.२४	०.६०	२.००	०.२४	०.६०	२.००	०.२४	०.६०	२.००	०.००	६.००	०.३२	६.००	०.३२
२.४.१२.१८	कार्यालयलाई वश्यक विभिन्न सामग्री छपाई (छपाई खर्च)	२२३१५	पटक	३.०	०.३०	०.७५	१.००	०.१०	०.२५	१.००	०.१०	०.२५	१.००	०.१०	०.२५	१.००	०.००	३.००	०.३६	३.००	०.३६
२.4.१३.६	कार्यालयको लागि पत्रपत्रिका तथा पुस्तक खरिद (पत्र-पत्रिका तथा पुस्तिका)	२२३१५	पटक	३.०	०.२४	०.६०	१.००	०.०८	०.२०	१.००	०.०८	०.२०	१.००	०.०८	०.२०	१.००	०.००	३.००	०.०९	३.००	०.०९
२.4.14.२	पत्रपत्रिका, रडियोमा विज्ञापन तथा सूचना प्रकाशन(विज्ञापन तथा सुचना प्रकाशन)	२२३१५	पटक संख्या	३.०	०.२४	०.६०	१.००	०.०८	०.२०	१.००	०.०८	०.२०	१.००	०.०८	०.२०	१.००	०.००	३.००	०.००	३.००	०.००
२.५.३.१३४	स्थानीय स्रोत व्यक्ति करार(अन्य)	२२४१३	संख्या	१.०	०.८६	२.१६	४.००	०.२९	०.७२	४.००	०.२९	०.७२	४.००	०.२९	०.७२	४.००	०.२९	१.००	०.८७	१.००	०.८७
२.५.३.२०७	योजना क्षत्रमा हाईटक प्रविधि तथा कस्टम हाएरिङ कार्यक्रमको प्रभावकारीता अध्ययन(अन्य)	२२४११	संख्या	१.०	०.८०	२.००	१.०	०.८०	२.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१.००	०.००	१.००	०.००
२.५.७.३	कार्यालय सहयोगी सवा करारमा लिन(व्यक्ति करार)	२२४१३	संख्या	२.०	१.६९	४.२४	२.००	०.६८	१.७०	०.००	०.६८	१.७०	०.००	०.३३	०.८४	०.००	०.३३	२.००	१.६९	२.००	१.६९
२.५.७.१५	सवारी चालक करारमा लिन(व्यक्ति करार)	२२४१३	संख्या	१.०	०.८८	२.२१	१.००	०.२९	०.७३	०.००	०.२९	०.७४	०.००	०.२९	०.७४	०.००	०.२९	१.००	०.८८	१.००	०.८८
२.५.१०.३९	करार सवा कर्मचारीका लागि चाडपर्व खर्च(अन्य सवा)	२२४१९	महिना	४.०	०.२८	०.६९	४.०	०.२८	०.६९	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	४.००	०.२८	४.००	०.२८

२.६.4.२९९	मशिनरी औजार उपकरण मर्मत सम्भार तालिम(उद्यमशीलता ,रोजगारी मुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	पटक	१.०	०.६०	१.५०	१.०	०.६०	१.५०	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१.००	०.४८	१.००	०.४८
२.६.६.२०८	बजार प्रवर्दन तथा अन्तरक्रिया गोष्ठी(गोष्ठि तथा कार्यशाला)	२२५१२	पटक	१.०	०.४०	१.००	०.००	०.००	०.००	१.०	०.४०	१.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१.००	०.००	१.००	०.००
२.६.६.२३०	योजना तर्जुमा गोष्ठी(गोष्ठि तथा कार्यशाला)	२२५१२	पटक	१.०	०.४०	१.००	१.०	०.४०	१.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१.००	०.४०	१.००	०.४०
२.६.६.२३१	स्थानीय तहका पदाधिकारीहरुसँग कार्यक्रम सम्बन्धि अन्तरक्रिया कार्यक्रम(गोष्ठि तथा कार्यशाला)	२२५१२	पटक	१.०	०.३०	०.७५	०.००	०.००	०.००	१.०	०.३०	०.७५	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१.००	०.००	१.००	०.००
२.७.५.१५	सार्वजनिक सुनुवाई तथा कार्यक्रम सार्वजनिकीकरण(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	१.०	०.१६	०.४०	१.०	०.१६	०.४०	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१.००	०.१६	१.००	०.१६
२.७.५.१८	वार्षिक प्रगती पुस्तिका प्रकाशन(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	१.०	०.३०	०.७५	१.०	०.३०	०.७५	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१.००	०.३१	१.००	०.३१
२.७.५.२३३	प्रधानमन्त्री कृषि रेडियो कार्यक्रम (प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	१.०	०.३२	०.८०	१.००	०.१०	०.२५	०.००	०.१०	०.२५	०.००	०.१२	०.३०	०.००	०.००	१.००	०.१०	१.००	०.१०
२.७.५.२७८	परियोजना प्रचार प्रसार समाग्री तयारी (बुकलेट, फोल्डर, पम्फलेट प्रकाशन)(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	१.०	०.२०	०.५०	१.०	०.२०	०.५०	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१.००	०.२०	१.००	०.२०
२.७.७.३५	**क्रप कटिंग (अध्ययन /सर्वेक्षण/अनुसन्धान)**	**२२५२२**	**पटक**	**१००.०**	०.०८	**०.२०**	३०.००	०.०२	०.०६	**३०.००**	०.०२	**०.०६**	४०.००	०.०३	०.०८	४०.००	०.००	६०.००	०.०५	६०.००	०.०५
२.७.७.३७	जोन/सुपरजोनहरुमा विशिष्टिकृत बालीहरुको लाभ लागत अध्ययन(अध्ययन /सर्वेक्षण/अनुसन्धान)	२२५२२	पटक	१०.०	०.४०	१.००	३.००	०.१२	०.३०	४.००	०.१६	०.४०	३.००	०.१२	०.३०	७.००	०.२८	०.००	०.२८	०.००	०.२८
२.७.१५.३४५	संचालक समितिका पदाधिकारी, कर्मचारी, सरोकारवाला र उत्कृष्ट कृषक अध्ययन अवलोकन भ्रमण (कृषि विकास कार्यक्रम)	२२५२२	पटक	१.०	१.२०	३.००	०.००	०.००	०.००	१.०	१.२०	३.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१.००	१.२०	१.००	१.२०
२.७.२५.४९९	मला/महोत्सव सहयोग(अन्य)	२२५२२	पटक	२.०	०.४०	१.००	०.००	०.००	०.००	१.००	०.२०	०.५०	१.००	०.२०	०.५०	१.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२.७.२५.५११	उन्नत प्रविधि प्रयोग प्रदर्शन(अन्य)	२२५२२	संख्या	३.०	१.२०	३.००	१.००	०.४०	१.००	१.००	०.४०	१.००	१.००	०.४०	१.००	३.००	०.७२	३.००	०.७२	३.००	०.७२
२.७.२५.५१३	प्राङ्गारिक मल/जैविक मल प्रदर्शन(अन्य)	२२५२२	संख्या	४.०	०.२४	०.६०	०.००	०.००	०.००	४.०	०.२४	०.६०	०.००	०.००	०.००	४.००	०.१८	४.००	०.२५	४.००	०.२५
२.७.२५.५१४	जोन/सुपरजोन संचालन समितिको संचालन तथा व्यवस्थापन (अन्य)	२२५२२	पटक	१२.०	१.२४	३.१२	४.००	०.४१	१.०४	४.००	०.४१	१.०४	४.००	०.४१	१.०४	४.००	०.००	१२.००	०.८३	१२.००	०.८३

२.७.२५.५४ १	स्थलगत प्रयोगशाला सवा (माटो तथा बाली संरक्षण शिविर)(अन्य)	२२५२२	पटक	२.०	०.४०	१.००	१.००	०.२०	०.५०	१.००	०.२०	०.५०	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	२.००	०.१६	२.००	०.१६
२.७.२५.५४ २	भकारो सुधार(अन्य)	२२५२२	संख्या	३०.०	१.४४	३.६०	०.००	०.००	०.००	३०.०	१.४४	३.६०	०.००	०.००	०.००	०.००	१.४४	३०.००	१.४४	३०.००	१.४४
२.८.१.२६२	जोन विकास कार्यक्रम अन्तरगत संचालन हुन□क्रियाकलापहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन(अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	२२६११	पटक	३६.०	१.४०	३.५१	१६.००	०.५०	१.२५	१६.००	०.५०	१.२५	१६.००	०.४०	१.०१	१६.००	०.४०	३६.००	१.४१	३६.००	१.४१
२.८.२.२३	सरुवा भ्रमण खर्च र प्रशासनिक भ्रमण(□ न्तरिक भ्रमण)	२२६१२	पटक	३६.०	१.४०	३.५१	१६.००	०.५०	१.२५	१६.००	०.५०	१.२५	१६.००	०.४०	१.०१	१६.००	०.०९	३६.००	०.४६	३६.००	०.४६
२.९.१.३	बीमा सवारी साधन(वीमा सार्वजनिक सम्पति)	२२२१४	संख्या	५.०	०.२४	०.६०	१.००	०.०५	०.१२	२.००	०.१०	०.२४	२.००	०.१०	०.२४	२.००	०.१०	५.००	०.२४	५.००	०.२४
२.९.६.४	कार्यालयमा दैनिक चियापान खर्च तथा अन्य भैपरि □ उन□विविध खर्च(चियापान खर्च)	२२७११	महिना	१२.०	०.३८	०.९६	४.००	०.१३	०.३३	४.००	०.१३	०.३३	४.००	०.१२	०.३०	४.००	०.०४	१२.००	०.२५	१२.००	०.२५
२.९.६.७	नियमित स्टाफ बैठकमा हुन□ चियापान खर्च(चियापान खर्च)	२२७११	महिना	१२.०	०.१४	०.३६	४.००	०.०५	०.१२	४.००	०.०५	०.१२	४.००	०.०५	०.१२	४.००	०.०५	१२.००	०.१५	१२.००	०.१५
२.९.६.३१	संचालक समिति तथा कार्यालयमा हुन□अन्य बैठकमा खाजा खर्च (चियापान खर्च)	२२७११	पटक	१२.०	०.१०	०.२४	४.००	०.०३	०.०८	४.००	०.०३	०.०८	४.००	०.०३	०.०८	४.००	०.०३	१२.००	०.०९	१२.००	०.०९
२.९.९.२	अन्य अतिथी सत्कार खर्च (अन्य विविध खर्च)	२२७११	पटक	५.०	०.०८	०.२०	१.००	०.०२	०.०४	२.००	०.०३	०.०८	२.००	०.०३	०.०८	२.००	०.०३	५.००	०.०८	५.००	०.०८
५.१.११.८९	प्रतिफलमा □ धारित प्रोत्साहन अनुदान(अन्य)	२६४१३	हक्टर	२००.०	७.९७	२०.००	०.००	०.००	०.००	१००.०	३.९९	१०.००	१००.०	३.९९	१०.००	२००.०	६.८४	१७१.१०	६.८४	१७१.१०	६.८४
८.१.३.४	कार्यालयको घर भाडा (कार्यालयको घर भाडा)	२८१४२	महिना	१.०	२.७५	६.९०	१.००	०.९२	२.३०	०.००	०.९२	२.३०	०.००	०.९२	२.३०	०.००	०.७३	१.००	१.७४	१.००	१.७४
११.३.१०.7 १	साना मशिनरी औजार तथा उपकरणमा अनुदान (कृषि-खतीको साथै सिंचाई प्रयोजन र पशु चिकित्सा सम्बन्धी उपकरण तथा मशीन औजार)	२६४२३	पटक	५०.०	९.९७	२५.००	०.००	०.००	०.००	२५.००	४.९८	१२.५०	२५.००	४.९८	१२.५०	५०	८.४६	५०.००	१०.२४	५०.००	१०.२४
११.६.९.७	प्रशोधन उद्योग संचालन सहयोग (अन्य)	२६४२३	पटक	१.०	३.९९	१०.००	०.००	०.००	०.००	१.०	३.९९	१०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
११.६.९.1४	साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार (अन्य)	२६४२३	संख्या	२१.०	११.३६	२८.५०	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	२१.००	११.३६	२८.५०	२१	११.३६	२१.००	११.३६	२१.००	११.३६
११.६.९.२१	एग्रमार्ट स्थापना सहयोग(अन्य)	२६४२३	संख्या	१.०	१.९९	५.००	०.००	०.००	०.००	१.०	१.९९	५.००	०.००	०.००	०.००	०	०.००	१.००	०.००	१.००	०.००

११.६.९.२९	स्थायी किसिमको प्लाष्टिक घर निर्माण (अन्य)	२६४२३	संख्या	३०.०	१७.९४	४५.००	१०.००	५.९८	१५.००	१०.००	५.९८	१५.००	१०.००	५.९८	१५.००	२७	१५.६६	२७.००	१५.६६	२७.००	१५.६६
११.६.९.३०	सौर्य उर्जामा ▫ धारित सिंचाई प्रणाली निर्माण (अन्य)	२६४२३	संख्या	१.०	२.३९	६.००	१.०	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१.०	२.३९	६.००	१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
११.६.९.३४	पोष्टहार्भेष्ट सन्टर (भण्डारण घर) निर्माण (अन्य)	२६४२३	संख्या	१.०	१.९९	५.००	०.००	०.००	०.००	१.०	१.९९	५.००	०.००	०.००	०.००	०	०.००	१.००	०.००	१.००	०.००
११.६.९.५०	समीहाइटक नर्सरी निर्माण(अन्य)	२६४२३	संख्या	१.०	३.९९	१०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१.००	३.९९	१०.००	१	३.९९	१.००	३.९९	१.००	३.९९
ख) चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा					१००.००	२५०.८७		१९.८९	४९.८९		३७.२०	९३.३२		४२.९१	१०७.६६		५६.१४		७८.५०		७८.५०

११. परियोजना कार्यान्वयन इकाई कास्कीको आ. व. २०७६/०७७ को बार्षिक अवधिको भारित तथा वित्तीय प्रगति स्थिति

क्र. स.	परियोजना कार्यान्वयन इकाई	बार्षिक			वार्षिक प्रगति								
		विनियोजन			भारित प्रगति			खर्च			वित्तीय प्रगति		
		पूँजीगत	चालु	जम्मा	पूँजीगत	चालु	जम्मा	पूँजीगत	चालु	जम्मा	पूँजीगत	चालु	जम्मा
१	प.का.ई कास्की	०.००	२५०.८७	२५०.८७	०.००	७८.५०	७८.५०	०.००	१९३.४४	१९३.४४	०.००	७७.११	७७.११
जम्मा		०.००	२५०.८७	२५०.८७	०.००	७८.५०	७८.५०	०.००	१९३.४४	१९३.४४	०.००	७७.११	७७.११

१२. परियोजना कार्यान्वयन इकाई कास्कीबाट आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ मा प्रवाह भएको अनुदानको विवरण

क्र.स	परियोजना कार्यान्वयन इकाई	अनुदानग्राही समुह/सहकारी/उद्यमीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.	अनुदान को उद्देश्य	बाली/पशुवस्तु	क्षेत्रफल/संख्या	कुल लगानी	अनुदान रकम	स्वलगानी
१	सम्मी हाईटक नर्सरी निर्माण (अन्य)	घरतरो पशु तथा कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. १९	सालिकराम ▫ धिकारी	९८४६५३१०८१		टमाटर/साग/सिमि/धनिया/भङ▫ खुर्सानी	६४० वर्ग मिटर	२०,००,०००/-	१०,००,०००/-	१०,००,०००/-
१		भीरकोट काली कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. २६	डम्वर बहादुर क.सि.	९८५७०२४९४८			१९२ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
२		सन्जु भैसीपालन तथा कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 30	सन्जु सुबद्दी	९८१५१४२०५४			१९२ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
३		कान्छी भारानी कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 1५	तुलसी पुन	९८१६६१५४४७			१९२ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
४		बिकास पशु फार्म	पो.महा.न.पा. 2५	एक बहादुर कार्की	९८४६११०९४९			१९२ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
५		नब यात्रा कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2५	प्रतिभा पौडल	९८४६३५९९३१			१९२ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
६		डी.पी. एग्रो मल्टी प्रपोज कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2७	दिनश कार्की	९८२४१६२०२२			१४४ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
७		हरिपाउ माछापुच्छ्र कृषि तथा भैसी फार्म	पो.महा.न.पा. 1९	गोबिन्द प्रसाद ▫ चार्य	९८६११८२९४९	संरक्षित कृषि उत्पादन		७२ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
८	स्थायी प्लाष्टिक घर निर्माण	खड्का जी कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 21	तिलक बहादुर खड्का	९८०६५५२७०३		टमाटर/साग/सिमि/धनिया/भङ▫ खुर्सानी/काँक्रो	१९२ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
९		बि.एण्ड बि. एक्रकृति कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2२	बिष्णु बहादुर कार्की	९८६४३८५२९२			१९२ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
१०		प्रगतिशील ▫ र्गानिक कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2२	कशब पौडल	९८५६०२९४६३			१९२ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
११		कालिका पशु तथा कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 1३	सूर्यराज तिमल्सिना	९८२६१९१७९३			७२ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
१२		सुगम एण्ड सुजन कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 1४	चिज काजी गुरुङ	९८०६५७८०२८			३२० वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
१३		सिद्द बाराही भैंसी तथा कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2६	दिल बहादुर बुढाथोकी	९८४७७८१२३३			१९२ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
१४		▫ चार्य कृषि तथा पशु फार्म	पो.महा.न.पा. 1८	बालाकृष्ण ▫ चार्य	९८४७६२५०३६			१८० वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
१५		फ्रस कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 1४	अर्जुन थापा	९८५६०२१९७३			१९२ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-

१६		□ धिखोला □ र्गानिक कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2७	टिकाराम लामिछान□	९८४११०६४२९			१९२ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
१७		दबकोटा अर्गानिक फार्म	पो.महा.न.पा. 1३	लक्ष्मी दबकोटा	९८४६२२५१७९			१९२ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
१८		अनमोल एण्ड संघर्ष कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2८	कृष्णमणि त्रिपाठी	९८६२४२७१०३			१९२ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
१९		तिब्रिकोट कृषक समूह	पो.महा.न.पा. 2५	दबी पौडल	९८५६०१७०२२			१९२ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
२०		सफल कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2६	मिना पौडल	९८४६६३५५२८			१९२ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
२१		श्री चक्रदबी बहूउदश्य दुग्ध उत्पादक सहकारी सस्था लि.	पो.महा.न.पा. 3०	अनन्त कँडल	९८४६१४९०७२			१९२ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
२२		पौडल अर्गानिक भजिटबल जोन	पो.महा.न.पा. 1४	गोविन्दराज पौडल	९८६१०२१३११			१६० वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
२३		उल्लरी कृषि एण्ड पोल्ट्री फार्म	पो.महा.न.पा. 2२	ईस्वारी प्रसाद लामिछान	९८४६३१८९१६			१३२ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
२४		प्रसान्त मल्टी एग्रो फार्म	पो.महा.न.पा. 3१	शोभा कुमारी तिवारी	९८४६०२०४५६			७२ वर्ग मिटर	१९०८३०/-	९५४१५/-	९५४१५/-
२५		भैंसी गौंड एग्रो फार्म	पो.महा.न.पा. 1५	तिल कुमार गुरुङ	९८२६१६३७६३			१९२ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
२६		सर्बेस्वर कृषि महिला समूह	पो.महा.न.पा. 1१	ईन्द्र कुमारी □ चार्य	९८४६४४३८३४			८४ वर्ग मिटर	१,६६,७९६/-	८3398/-	८3398/-
२७		महरट कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2२	ईन्दिरा थापा बास्तोला	९८१५१४८८६९			१९२ वर्ग मिटर	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
१		कालीमुढा पशु तथा कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 1६	निर बहादुर थापा	९८५६०२१५२९			३ रोपनि	> १,९९,०४०/-	९९,५२०/-	९९,५२०/-
२		धारापानी पशुपालन तथा कृषक समूह	पो.महा.न.पा. ५	मैया भुर्तेल	९८६६००९१७२			५० रोपनि	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
३		शिला एककृत कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 1६	शुशिला थापा	९८५६०२१५२९			३ रोपनि	१,८९,०००/-	९४,५००/-	९४,५००/-
४	साना सिचाई	हरिपाउ माछापुच्छ्र कृषि तथा भैंसी फार्म	पो.महा.न.पा. 1९	गोबिन्द प्रसाद □ चार्य	९८६११८२९४९	तरकारी खतीमा सिचाई	तरकारी सबै	५ रोपनि	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
५		बि.एण्ड बि. एक्रकृति कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2२	बिष्णु बहादुर कार्की	९८६४३८५२९२			८ रोपनि	> २,९१,८०६/-	१,४५,९०३/-	१,४५,९०३/-
६		पुम्दी पौडल कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2२	दिपन्द्र राज पौडल	९८४६६३७०९५			४ रोपनि	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
७		उकालावारी पौडल कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2२	डासुराम पौडल	९८४६७८५०६४			५ रोपनि	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
८		श्री कास्कीकोट कृषि सहकारी सस्था लि.	पो.महा.न.पा. 2४	मनहरी अधिकारी	९८५६०८२४६४			३० रोपनि	> ५,९०,०००/-	२,९५,०००/-	२,९५,०००/-

९		काम धनु महिला कृषक समूह	पो.महा.न.पा. 2५	डीलमाया तिमिल्सिना	९८४६०५७८२३			५० रोपनि	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
१०		सफल कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2६	मिना पौडल	९८४६६३५५२८			६ रोपनि	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
११		बराल डाडा एककृत कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2६	सावित्री ढकाल	९८४६६५१२०८			४ रोपनि	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
१२		सुर्यादय कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2७	इन्द्रि प्रसाद शर्मा	९८५६०१४९१४			७ रोपनि	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
१३		राधा कृष्ण कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2८	राधा कृष्ण भुर्तेल	९८४६९८३२०३			७ रोपनि	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
१४		पन्चास□अर्गानिक कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2९	सजीव पौडल	९८५६०८४४२७			४ रोपनि	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
१५		मिलिजुली कृषक समूह	पो.महा.न.पा. 2९	सुर्यमणि भण्डारी	९८४६०३८३४०			६० रोपनि	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
१६		बस्ट ग्रो एग्रो फार्म प्रा.लि.	पो.महा.न.पा. 3०	शुशील सुबद्दी	९८४६४६७४७८			७ रोपनि	२,२३,७३६/-	१,११,८६८/-	१,११,८६८/-
१७		कुवार कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 3०	सप्तानाथ कुवार	९८४६१५१४५८			७ रोपनि	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
१८		कुशल कृषि फर्म	पो.महा.न.पा. 3१	रविन्द्र सापकोटा	९८४६३३७८२४			६ रोपनि	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
१९		कालिका महिला कृषक समुह	पो.महा.न.पा. 2८	□ शा भण्डारी	९८४६५९०५५८			१८		१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
२०		भण्डारी क्याटल फार्म	पो.महा.न.पा. 3३	शोभाखर भण्डारी	९८४६०३८८१३			५ रोपनि	> ३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
१		□ दित्य पशुपालन तथा कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. ५	सुरज गौतम	९८६७६४०५६७			५ रोपनि	९४,९७४/-	४७,४८७/-	४७,४८७/-
२		दउराली अर्गानिक कृषि सहकारी	पो.महा.न.पा. 2०	लाल प्रसाद पौडल	९८४६०४१८१४			३० रोपनि	४८,०००/-	२४,०००/-	२४,०००/-
३		पैयुचौतारी एग्रो टुरिजम एण्ड रिसोट प्रा.ली.	पो.महा.न.पा. 2२	रामचन्द्र शर्मा	९८५६०२२८७३			७ रोपनि	१,००,०००/-	५०,०००/-	५०,०००/-
४	साना मशीनरी औजार	नौबिस□दुग्ध उत्पादन सहकारी	पो.महा.न.पा. १	विष्णु प्रसाद अधिकारी	९८४६३४३५१०	तरकारी खतीमा यान्त्रिकरणद्वारा समय र लगानी बचत		५० रोपनि	९८,०००/-	४९,०००/-	४९,०००/-
५		श्री कास्कीकोट कृषि सहकारी सस्था लि.	पो.महा.न.पा. 2४	मनहरी अधिकारी	९८५६०८२४६४			३५ रोपनि	३,००,०००/-	१,५०,०००/-	१,५०,०००/-
६		प्रांगारिक तरकारी कृषक समूह	पो.महा.न.पा. 1६	राजस राई	९८४६८३२९३९			३० रोपनि	१,७५,५१०/-	८७,७५५/-	८७,७५५/-
७		गणतान्त्रिक ताजा तरकारी उत्पादन समूह	पो.महा.न.पा. 2२	उर्मिला बराल अधिकारी	९८४६७०५३११			६० रोपनि	२,००,०००/-	१,००,०००/-	१,००,०००/-
८		सरस्वती कृषि सहकारी सस्था प्रा.लि.	पो.महा.न.पा. 2३	अमित पराजुली	९८०४१३३५८०			३5 रोपनि	९६,०००/-	४८,०००/-	४८,०००/-

९		श्री नमुना प्रांगारिक कृषि सहकारी सस्था ली.	पो.महा.न.पा. 1३	बिष्णु प्रसाद अधिकारी	९८४६३४३५१०			३५ रोपनि	१,३५,५००/-	६७,७५०/-	६७,७५०/-
१०		कालिकास्थान कृषि सहकारी सस्था लि.	पो.महा.न.पा. 3३	पदम राज पौडल	९८५६०३४५०७			३०० रोपनि	४,००,०००/-	२,००,०००/-	२,००,०००/-
११		▫ र्बा जानकी कृषि फर्म	पो.महा.न.पा. 1३	अग्नीमाया बास्तोला	९८०४१६६२६२			७ रोपनि	१,००,०००/-	५०,०००/-	५०,०००/-
१२		उन्नतिशील कृषक समूह	पो.महा.न.पा. 1८	कृष्ण प्रसाद तिमिल्सिना	९८५६०३३७७१			४० रोपनि	२,००,०००/-	१,००,०००/-	१,००,०००/-
१३		नमुना कृषि फर्म	पो.महा.न.पा. ५	चन्द्रकला पौडल	९८४६०३६५४७			५ रोपनि	६३,०००/-	३१,५००/-	३१,५००/-
१४		परिवर्तन कृषि तथा पशुपालन फार्म	पो.महा.न.पा. 1९	दर्शन पौडल	९८१९१५२७४६			३ रोपनि	६०,०००/-	३०,०००/-	३०,०००/-
१५		श्री दिदिबहिनि तरकारी उत्पादन सहकारी सस्था लि.	पो.महा.न.पा. 1९	ज्ञानधार ▫ धिकारी	९८४६६४२५३४			४० रोपनि	१,८७,०५२/-	९३,५२६/-	९३,५२६/-
१६		नीरज कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2६	युवराज बरुवाल	९८४६१४३४३६			५ रोपनि	७२,०००/-	३६,०००/-	३६,०००/-
१७		हम्जा एग्रो फार्म	पो.महा.न.पा. 2५	दिनश त्रिपाठी	९८४६३८३४३९			५ रोपनि	१,००,०००/-	५०,०००/-	५०,०००/-
१८		बास्तोला कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2२	शान्ता सुबद्वी	९८५६०५८८१२			५ रोपनि	८९,६००/-	४४,८००/-	४४,८००/-
१९		दउराली तरकारी नर्सरी	पो.महा.न.पा. 2३	अमित पराजुली	९८०४१३३५८०			१५ रोपनि	४२,०००/-	२४,०००/-	२४,०००/-
२०		कुँहू काउल▫कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2६	ईन्द्रलाल जैसी	९८४६९०६१६६			५ रोपनि	८७,८२०/-	४३,९१०/-	४३,९१०/-
२१		चौधारी कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 1३	बृज बहादुर चौधरी	९८६६०६३०५५			८ रोपनि	>१,००,०००/-	५०,०००/-	५०,०००/-
२२		कास्कीकोट सुबद्धि अर्गानिक कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2४	जिबननाथ सुबद्वी	९८२७१५६८६०			४ रोपनि	६०,०००/-	३०,०००/-	३०,०००/-
२३		बराल नर्सरी तथा कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 1३	गीता दबी बराल	९८४६०३८८१६			३ रोपनि	६०,०००/-	३०,०००/-	३०,०००/-
२४		सबिन कृषि फर्म	पो.महा.न.पा. 2३	रबिन्द्र बहादुर गुरुङ	९८५६०२६७८४			४ रोपनि	५७,०००/-	२८,५००/-	२८,५००/-
२५		यू पि भट्टराई कृषि तथा पशुपालन फर्म	पो.महा.न.पा. 1९	कृष्णमाया बास्तोला	९८१६६३६३२३६			५ रोपनि	९५,०००/-	४७,५००/-	४७,५००/-
२६		लक्काली अर्गानिक कृषि तथा पशुपन्क्षि फार्म	पो.महा.न.पा. 1९	सुजन बास्तोला	९८५६०६११३६			४ रोपनि	५७,०००/-	२८,५००/-	२८,५००/-
२७		मोहोरपानी कफी उत्पादक कृषि समूह	पो.महा.न.पा. 1३	सिता ढुंगाना	९८४६४६७६५४			३० रोपनि	९४,०००/-	४७,०००/-	४७,०००/-
२८		खत्रिडहर कृषि तथा पशुपालन कृषक समूह	पो.महा.न.पा. 1९	डोलराज अधिकारी	९८४६०३०५७१			५ रोपनि	५४,०००/-	२७,०००/-	२७,०००/-
२९		भावना समुदाहिक कृषि सहकारी सस्था	पो.महा.न.पा. 1८	बलराम कोइराला	९८५६००८५३३			३० रोपनि	२,००,०००/-	१,००,०००/-	१,००,०००/-
३०		▫ जिबन कृषि सहकारी सस्था लि.	पो.महा.न.पा. 1०	राजन्द्र प्रसाद पौडल	९८४६०३४५६२			१० रोपनि	७१,५००/-	३५,७५०/-	३५,७५०/-

३१		उचाल्न ढुंगा कृषक समूह	पो.महा.न.पा. 2४	भूमिराज भट्टराई	९८०६५२०६३६			४5 रोपनि	१,९८,४००/-	९९,२००/-	९९,२००/-
३२		दोबाट□बदहरु□कृषक समूह	पो.महा.न.पा. 2२	डमर दहादुर थापा	९८०७८६३७८३			२० रोपनि	९९,९००/-	४९,९५०/-	४९,९५०/-
३३		घरतरो पशु तथा कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 1९	सालिकराम □ धिकारी	९८४६५३१०८१			४ रोपनि	९९,१७६/-	४९,५८८/-	४९,५८८/-
३४		कुडहर □ धुनिक कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 1४	धान्य बहादुर क.सि.	९८४७६३१६८०			२१ रोपनि	१,००,०००/-	५०,०००/-	५०,०००/-
३५		श्री कृष्ण पोल्ट्री एण्ड अर्गानिक फार्म	पो.महा.न.पा. 2४	कृष्ण प्रसाद भट्टराई	९८५६२८४७३०			५ रोपनि	५९,०००/-	२९,५००/-	२९,५००/-
३६		अनमोल एण्ड संघर्ष कृषि फार्म	पो.महा.न.पा. 2८	कृष्णमणि त्रिपाठी	९८६२४२७१०३			५ रोपनि	८६,०००/-	४३,०००/-	४३,०००/-
३७		सफल कृषक समूह	पो.महा.न.पा. 2१	मुक्तिनाथ पौडेल	९८४६०२५८५८			१५ रोपनि	१,००,०००/-	५०,०००/-	५०,०००/-
१			५	गंगा सुवेदी					>१२०००	१२,०००	
२			५	मैया भुर्तेल					>१२०००	१२,०००	
३			५	सोभाखर अधिकारी					>१२०००	१२,०००	
४			५	गोकुल पौडेल					>१२०००	१२,०००	
५			५	वालाकृष्ण □ चार्य					>१२०००	१२,०००	
६			५	यम कुमारी पौडेल					>१२०००	१२,०००	
७	भकारो सुधार	धारापानी पशुपालक तथा कृषक समूह	५	अनिता अधिकारी					>१२०००	१२,०००	
८			५	मोतिराम भट्टराई					>१२०००	१२,०००	
९			५	संगिता अर्याल					>१२०००	१२,०००	
१०			५	धर्मदत्त पौडेल					>१२०००	१२,०००	
११			५	भोलानाथ अधिकारी					>१२०००	१२,०००	
१२			५	सरिता अधिकारी					>१२०००	१२,०००	
१३			५	बैकुण्ठ अधिकारी					>१२०००	१२,०००	
१४			५	सान्ति अधिकारी					>१२०००	१२,०००	

१५			५	दिपक तिवारी					>१२०००	१२,०००	
१६			५	नारायण प्रसाद ढकाल					>१२०००	१२,०००	
१७			५	सावित्रि अधिकारी					>१२०००	१२,०००	
१८			५	जममाया अधिकारी					>१२०००	१२,०००	
१९			५	रिता थापा					>१२०००	१२,०००	
२०			५	रिता अधिकारी					>१२०००	१२,०००	
१			३१	बालकृष्ण □ चार्य					>१२०००	१२,०००	
२			३१	त्रिलोचन लामिछान□					>१२०००	१२,०००	
३			३१	गीता खनाल					>१२०००	१२,०००	
४			३१	श्रीधर खनाल					>१२०००	१२,०००	
५	भकारो सुधार	श्री चक्रदबी बहूउदश्य दुग्ध उत्पादक सहकारी सस्था लि.	३०	कृष्ण तिवारी					>१२०००	१२,०००	
६			३१	जमुना तिवारी					>१२०००	१२,०००	
७			३०	चक्रदबी गाई फार्म					>१२०००	१२,०००	
८			३१	सीता पौडल					>१२०००	१२,०००	
९			३१	हरि तिमिल्सिना					>१२०००	१२,०००	
१०			३३	ईन्दिरा पौडल					>१२०००	१२,०००	
१		नमुना कृषि फर्म	पो.महा.न.पा. ३१	चन्द्रकला बास्तोला	९८५६०१४०५६/ ९८६६०५२०५४				१५,०००	१५,०००	
२		हमाल एग्रीकल्चर तथा कृषि नर्सरी	पो.महा.न.पा. २०	राम बहादुर हमाल	९८५६०२५७४४				१५,०००	१५,०००	
३		प्राकृतिक खाद्य कृषि मिल सबा	पो.महा.न.पा. १३	टकनाथ बराल	९८४६२९५३९८				१५,०००	१५,०००	
४	जैविक/प्राङ्गारिक मल प्रर्दशन	□ चार्य गाई फर्म	पो.महा.न.पा. ३३	ठाकुर प्रसाद □ चार्य	९८१४१७४७०४				१५,०००	१५,०००	

१३. आ.व. २०७६/०७७ मा परियोजना कार्यान्वयन इकाई कास्कीमा कृषि इन्टर्न मा परिचालित विधार्थिहरुको अनुसन्धानको सोध-सार

काक्रो विकास ,उत्पादन तथा गुणस्तर वृद्धिको लागी विरुवामा प्रयोग गरिने विभिन्न हर्मनहरुको असरबारे अध्ययन

अर्जुन प्रकाश सुवेदी

(वि.एजी.सि.एस. आठौं सत्रान्त, कृषि तथा वन बिज्ञान विश्वबिद्यालय, रामपुर, चितवन)

शोध-सार

काक्रो विकास ,उत्पादन तथा गुणस्तर वृद्धिको लागी विरुवामा प्रयोग गरिने विभिन्न हर्मनहरुको प्रयोगगरी पोखरा महानगरपालिका, अघौंचोक-२७, कास्कीमा वि.स. २०७६ माघ देखि २०७७ जेठसम्म यो परिक्षण गरिएको थियो । भक्तपुर लोकल जातको काक्रोमा ५ वटा उपचार (जिए.थ्री १५ पी.पी.एम, जिए.थ्री ३० पी.पी.एम, एन.ए.ए ७५ पी.पी.एम, एन.ए.ए १५० पी.पी.एम र कन्ट्रोल) राखी ४ पटक दोरायेर अनियमित पूर्ण ब्लक डिजाइनमा अनुसन्धान गरिएको थियो। यो अनुसन्धानमा परिक्षण गरिएका सबै उपचार विधिहरुले काक्रोमा विकास, वृद्धिका साथसाथै उल्लेख्य रुपमा उत्पादन लागत घटाई उत्पादनमा प्रत्यक्ष असर गरेको पाइयो| माथी उल्लेख गरिएका उपचार मध्ये जिए.थ्री हर्मन वनस्पति वृद्धिको हिसाबले राम्रो पाइएको थियो भने एन.ए.ए हर्मन लिंग अनुपात, महिलात्व र उत्पादनका साथसाथै बिः सी अनुपातमा उच्च थियो। बोटको उचाइ ४५ दिन (बिरुवा रोपेको) र ६० दिनमा उल्लेख्य रूपमा प्रभाव पारेको थियो जबकि ३० दिनमा हर्मोनको प्रभाव गैर महत्वपूर्ण भेटियो। अधिकतम बोट उचाई (७९.७ सी.मी.) जिए.थ्री ३० पी.पी.एममा देखियो भने न्यूनतम बोट उचाई (४७.३ सी.मी.) एन.ए.ए. १५० पी.पी.एममा देखियो। त्यसैगरि अधिकतम सहायक हागा प्रति विरुवा (१२.७२५) जी.ए.थ्री ३० पी.पी.एममा देखियो भने न्यूनतम सहायक हागा प्रति विरुवा (७.१५) एन.ए.ए. १५० पी.पी.एममा देखियो। अनुसन्धान गरिएको विरुवामा अधिकतम महिला फूलको कुल संख्या (२९.२५) र अधिकतम प्रति बोट सेट फल संख्या (१९.५) एन.ए.ए १५० पी.पी.एममा रेकर्ड गरियो भने पुरुष फूलको कुल संख्या (६८.५) जी.ए.थ्री ३० पी.पी.एममा रेकर्ड गरियो। भाले फूल र पोथी फूलको अनुपात सबै भन्दा बढी (२.७९२५) कन्ट्रोलमा पाइयो भने न्यूनतम (१.४३७५) चाहि एन.ए.ए छरिएको विरुवामा पाइयो। त्यस्तै जी.ए.थ्री ३० पी.पी.एमले फल सेट प्रतिशतमा (६८.३३५%)राम्रो प्रदर्शन गऱ्यो।यस अध्ययनमा अधिकतम उत्पादन प्रति प्लॉट (२८.२) र अधिकतम उत्पादन प्रति हेक्टर (७०.५) एन.ए.ए १५० पी.पी.एम छरिएको विरुवामा पाइयो भने न्युनतम उत्पादन प्रति प्लॉट (१६.०५) र प्रति हेक्टर (४०.१३) कन्ट्रोल विरुवामा पाइयो। यस अनुसन्धानको आर्थिक विश्लेषण गर्दा उच्चतम

लागत आम्दानी अनुपात(२.८७७५) जी.ए.थ्री ३० पी.पी.एम प्रयोग गर्दा पाइयो र न्युनतम लागत आम्दानी अनुपात(१.२३२५) कन्ट्रोल अध्ययनमा पाइयो।

कास्की जिल्लाको मुख्य सुन्तलाजात फलफुलको क्षेत्र, उत्पादक क्षेत्र, उत्पादन र उत्पादकत्वको प्रवृत्ति विश्लेषण

अनिष अर्याल

(वि.एजी.सि.एस. आठौ सत्रान्त, कृषि तथा वन बिज्ञान विश्वबिद्यालय, रामपुर, चितवन)

कास्की सुन्तलाजात फलफुल उत्पादनको लागि एक अत्यधिक सम्भावित जिल्ला हो। नेपाल सरकार, कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयद्वारा प्रकाशित नेपाली कृषि सम्बन्धी तथ्याङ्कीय जानकारी २०७४/७५ अनुसार त्यस आर्थिक वर्षमा १०२१ हेक्टर क्षेत्रफलमा सुन्तला खेती गरिएको थियो जसमा ५६४ हेक्टर उत्पादक क्षेत्र रहेको थियो र ६०५७ मे.टन उत्पादन भएको थियो। यस अध्ययनको प्रमुख उद्देश्य कास्की जिल्लाको सुन्तलाजात फलफुल क्षेत्र, उत्पादक क्षेत्र, उत्पादन र उत्पादकत्वको स्थिति र प्रवृत्तिको विश्लेषण गर्नु थियो। अध्ययनका लागि १९९९/०० देखि २०१७/१८ सम्म नेपाल सरकार, कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयद्वरा वार्षिक प्रकाशित तथ्यांक प्रयोग गरिएको थियो। दिइएको समय श्रृंखला तथ्यांकमा प्रवृत्ति निर्धारण गर्न मान-केन्डल परीक्षण (MK) र प्रवृत्तिको मात्रा पुष्टि गर्न प्रयोग गरिएको थियो। परिवर्तन बिन्दु पहिचान लागि प्रयोग गरिएको थियो। विगत १९ बर्षमा कास्की जिल्लामा समग्र सुन्तलाजात फलफुल र सुन्तलाको क्षेत्र, उत्पादक क्षेत्र र उत्पादनको उल्लेखनीय बृद्धि भएको छ। कागतीको उत्पादकत्वले उल्लेखनीय बृद्धि भएको पाइन्छ तर निबुवाको क्षेत्रमा उल्लेखनीय ह्रास भएको छ। अध्ययन अवधिमा समग्र सुन्तलाजात फलफुल र सुन्तलाको उत्पादन प्रति वर्ष क्रमशः २१९.६७ मे.टन र २३६.२५ मे.टनको दरमा वृद्धि भएको थियो भने कागती र जुनारको उत्पादन प्रति वर्ष क्रमसः३.५३ मे.टन र ३.५५ मे.टनको दरमा घटेको थियो। त्यसैगरि अन्य सुन्तलाजात फलफुलको उत्पादन प्रति वर्ष १.३३ मे.टनको दरमा वृद्धि भएको थियो। सुन्तलाजात फलफुल क्षेत्र, उत्पादक क्षेत्र, उत्पादन र उत्पादकत्व लागि महत्वपूर्ण परिवर्तन बिन्दुहरू २००७/०८ देखि २०११/१२ सम्म रहेको थियो। समग्र सुन्तलाको औसत वार्षिक उत्पादकत्व १०.३५ मे.टन/हेक्टर, सुन्तलाको औसत वार्षिक उत्पादकत्व १०.५५ मे.टन/हेक्टर, कागतीको औसत वार्षिक उत्पादकत्व ६.५८ मे.टन/हेक्टर, जुनारको औसत वार्षिक उत्पादकत्व ८.२० मे.टन/हेक्टर, निबुवाको औसत वार्षिक उत्पादकत्व ५.७० मे.टन/हेक्टर र अन्य सुन्तलाजात फलफुलको औसत वार्षिक उत्पादकत्व ५.७२ मे.टन/हेक्टर रहेको थियो। सुन्तलाको औसत वार्षिक उत्पादकत्व तुलनात्मक रूपमा धेरै पाइएको थियो। कृषकहरूमा प्राविधिक ज्ञान बढ्नु, उन्नत प्रविधि अपनाउने क्रममा बृद्धि हुनु, उन्नत प्रजाति लगाउनु र बढ्दो बजार मागले कास्कीमा सुन्तलाजात फलफुलको उत्पादन र उत्पादकत्वको बृद्धि गर्न महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको छ। यस अध्ययन सुन्तलाजात फलफुलको सुदृढीकरण, बजारीकरण सम्बन्धी नीति निर्माण र कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि मार्गनिर्देशन हुनेछ।

काँक्रोको मूल्य श्रृंखला विश्लेषण अध्ययन

प्राचि पौडेल
(वि.एस.सी बागबानी ,महेन्द्ररत्न बहुमुखि क्याम्पस, इलाम)

सुपरजोनमा काक्रोको मूल्य श्रृंखला विश्लेषण अध्ययन गर्ने उद्देश्यले एउटा अध्ययन गरिएको थियो। उद्देश्यपूर्ण चयन गरिएको थियो।५० काँक्रो उत्पादक, स्थानीय स्तरबाट १० व्यापारी, १० उपभोक्ताहरू साधारण अनियमित नमूना विधि प्रयोग गरेर छानिएका थिए। राम्रोसँग डिजाइन गरिएको प्रश्नावलीलाई प्राथमिक डेटा संकलनको लागि उत्पादकलाई सम्बोधन गरिएको थियो। माध्यमिक तथ्यांक पत्रिका, अनुसन्धान लेख, सुपर जोनको प्रोफाइलबाट प्राप्त रिपोर्ट, पोखराको कृषि उत्पादन बजार आदि मार्फत प्राप्त भयो। प्रश्नावली सर्वेक्षणको साथ प्रगतिशील किसानहरू, किसान नेताहरू, निजी फार्मका व्यवस्थापक र स्थानीय विस्तार मजदुरहरूसँगको मुख्य जानकारीपूर्ण साक्षात्कार पनि गरिएको थियो।प्राप्त डाटा सफ्टवेयर - SPSS, EXCEL को प्रयोग गरेर विश्लेषण गरिएको थियो। अनुक्रमणिका प्रविधि प्रत्येक समस्यालाई क्रमबद्ध गर्न गुणात्मक डेटाको लागि प्रयोग गरियो। अध्ययनले परिवारको आकार, भूमि जग्गा क्षेत्र, शैक्षिक स्थिति, खाद्य आत्मनिर्भरताबाट घरेलू श्रेणी, प्राविधिक जानकारीको स्रोत, बजार सूचनाको माध्यम देखाउँदछ। प्राविधिक जानकारीका विभिन्न स्रोतहरू काँक्रोको मूल्य श्रृंखला विश्लेषणसँग सकारात्मक र महत्वपूर्ण सम्बन्ध थियो। रोग र किराको सङ्क्रमण किसानहरूको मुख्य उत्पादन समस्या थियो। यस्तै बजारमा ज्ञानको कमी पनि कृषकहरूका लागि प्रमुख बजार समस्या थियो। अध्ययनबाट यो थाहा पाइन्थ्यो कि काँक्राको उत्पादन अनुदान समूहमा गैर अनुदान समूहको भन्दा बढी छ। कुल बजार मार्जिन रु २५.२३/के.जी. भेटियो।

कार्यक्रमका झलकहरुः

पोखरा म.न.पा. १९ पुरनचौरमा निर्मित सेमी हाइटेक ग्रीन	पोखरा म.न.पा. १४ मा निर्मित स्थायी प्लाष्टिक घर

हाउस	
पोखरा म.न.पा. १३ आर्बामा निर्मित स्थायी प्लाष्टिक घर	पोखरा म.न.पा. १३ कुँडहरमा जि आ ई पाईपबाट निर्मित स्थायी प्लाष्टिक घरभित्र टमाटर खेती
पोखरा म.न.पा.३३ मा साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार कार्यक्रम अन्तर्गत निर्मित सिमेन्टेड पानी ट्याङ्की	साना मेशिनरी औजार तथा उपकरणमा अनुदान कार्यक्रम अन्तर्गत पोखरा म.न.पा. २७का किसानद्वारा खरिद मिनिटिलर
पोखरा म.न.पा. ३३ मा भकारो सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत सुधार गरिएको गोठ	पोखरा म.न.पा. ३० मा प्राङ्गारिक मल/जैविक मल प्रर्दशन अन्तर्गत निर्माण गरिदै गरिएको भर्मिकम्पोष्ट गोठ

मेशिनरी औजार उपकरण मर्मत तथा सम्भार तालिममा प्रयोगात्मक सिप सिकाउदै	स्थलगत प्रयोगशाला सेवा ण माटो तथा बाली संरक्ष) (शिविर